

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Plzeň 2021

Eliška Šteflová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Translation of Texts Dealing with Human Geography,
with a Commentary and a Glossary**

Plzeň 2021

Eliška Šteflová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

**Studijní program Filologie
Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi
Kombinace angličtina - němčina**

Bakalářská práce

**Translation of Texts Dealing with Human Geography,
with a Commentary and a Glossary**

Eliška Šteflová

Vedoucí práce:

PhDr. Alice Tihelková, Ph.D.

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2021

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala, PhDr. Alici Tihelkové, Ph.D., za skvělé vedení mé bakalářské práce, za ochotu a vstřícnost, cenné rady a připomínky a především za věnovaný čas.

TABLE OF CONTENTS

1. INTRODUCTION	8
2. THEORETICAL PART	9
2.1 Translation	9
2.2 The translator	9
2.3 Models of translation	10
2.4 Translation stages	10
2.4.1 Comprehension of the source text	10
2.4.1.1 Philosophical comprehension	11
2.4.1.2 Accurate reading	11
2.4.1.3 Comprehension of the artistic features	11
2.4.2 Interpretation of the source text	11
2.4.3 Re-stylisation of the source text	11
2.5 Procedures of translation	11
2.5.1 Direct	11
2.5.1.1 Borrowing	11
2.5.1.2 Calque	12
2.5.1.3 Literal translation	12
2.5.2 Oblique translation	12
2.5.2.1 Transposition	12
2.5.2.2 Modulation	12
2.5.2.3 Equivalence	12
2.5.2.4 Adaptation	12
3. PRACTICAL PART	13
3.1 Translation of the English text	13
4. COMMENTARY	28
4.1 The macro approach	28
4.1.1 The source text	28
4.1.2 The author	28
4.2 The micro approach	29
4.2.1 Lexical level	29
4.2.1.1 Word formation process	29
4.2.1.1.1 Abbreviation	29
4.2.1.1.1.1 Acronyms	29
4.2.1.1.1.2 Back-formation	29
4.2.1.1.1.3 Borrowing	29
4.2.1.1.1.4 Compounding	30
4.2.1.1.1.5 Conversion	30
4.2.1.1.1.6 Derivation	30

4.2.1.1.6.1 Prefixation	31
4.2.1.1.6.2 Suffixation	31
4.2.1.1.6.3 Prefixation and Suffixation	31
4.2.1.2 Collocations	31
4.2.1.3 Idioms	32
4.2.2 Morphosyntactic level	32
4.2.2.1 Passive voice	32
4.2.2.2 Gerunds	33
4.2.2.3 Participles	33
4.2.2.4 Multiple sentence	34
4.2.2.4.1 Sentence types: Compound sentence	34
4.2.2.4.2 Sentence types: Complex sentence	35
4.2.2.4.3 Sentence types: Complex-compound sentence	36
4.2.2.4.4 Independent/main clause	36
4.2.2.4.5 Subordinate/dependent clause	37
4.2.2.4.5.1 Nominal content clause	37
4.2.2.4.5.2 Relative clause	37
4.2.2.4.5.3 Nominal relative clause	38
4.2.2.4.5.4 Adverbial clause	38
4.2.3 Textual cohesion	39
4.2.3.1 Reference	39
4.2.3.1.1 Anaphoric reference	39
4.2.3.1.2 Cataphoric reference	40
4.2.3.2 Substitution	40
4.2.3.3 Ellipsis	41
4.2.3.4 Conjunction	41
4.2.3.5 Lexical cohesion	42
4.2.4 Particular problems/Difficulties	43
5. GLOSSARY	46
6. CONCLUSION	50
7. ENDNOTES	51
8. BIBLIOGRAPHY	57
8.1 Print sources	57
8.2 Internet sources	59
9. ABSTRACT	60
10. RESUMÉ	61
11. APPENDICES	62

1. INTRODUCTION

The key objective of this bachelor thesis is a translation of English text dealing with a subject matter of human geography, supplemented by commentary and a glossary.

This topic was selected with the intention of combining my pursuit of translation studies with my interest in social sciences.

The work begins with a theoretical part, providing an introduction to translation and the role of the translator in a general sense. In addition to that, it provides an overview of models of translation, translation stages and procedures of translation.

The second section incorporates the translation part itself. Specifically, it is an excerpt from the book *The Economic Geography of the UK* penned by several authors and emended by Neil M. Coe and Andrew Jones. The chapter chosen for this particular translation is titled *Persistent North-South divides* written by Daniel Dorling. It gives insight on the North-South divide in England by comparing life expectancy, poverty, education, employment and wealth.

Detailed analysis of the excerpt is incorporated into commentary. The commentary is further divided into two parts. The macro approach presents additional information about the source text and the author. The micro approach explores the extract from the perspective of lexical and morphosyntactic level, textual cohesion and particular problems.

The analysis is complemented with a glossary. The glossary contains English terms with Czech equivalents alongside with definitions and synonyms.

2. THEORETICAL PART

2.1 Translation

Translation is a process where words, phrases or whole sentences are replicated into another language while maintaining the true meaning to the original as closely as possible. This is, however, not a simple task since in many cases there are no words or phrases available with an identical meaning. Some differ to some extent and this fact can make an enormous difference. Translation is unarguably a complicated operation. [1]

Polysemy is part of the intricacy. Polysemy means that one word can have several meanings. This leads to complications, considering the number of translations a single word can embody. The translator consequently has to comprehend the text entirely in order to transform the passage identically. [2]

Across the years, some people viewed translation as something beneficial while others have argued against it. The favourable view has emphasized the fact that that translation opens a door for new knowledge and expertise. According to Juliane House (the Chair of Linguistics Programs at Hellenic American University), it can benefit us in the form of expanding and broadening our understanding, creating connections with different cultures, communities, and helping those who speak merely their native language. [3]

The unfavourable view maintains that something translated is always just a copy, a replacement. It exists as a repetition, in a sense. [4]

2.2 The translator

In the vast majority of cases, the author of a translation should be a skilled translator. S/he may have achieved expertise through formal education or by being self-taught. [5]

The relation between the translator (her/his aesthetic and ideological points of view, creative attitude, her/his concept of an adequate translation,..) and current conventions, norms, needs and expectations is of great importance to the present-day requirements placed on the work. This establishes the translator's approach to the source text and affects the realisation of the target text.

All the subjects (the author, the translator, the editor, the reader) entering the process are socially determined and constantly forming. They grow from diverse conditions, from a divergent atmosphere, from certain opinions. Many of them agree or disagree with various norms, conventions or rules. These factors create a particular framework, a background. They establish conditions for the original and target literature.

All of the above-mentioned factors are always changing, developing, and evolving. Different eras and communication contexts can alter the text tremendously. The

translator should therefore consider the historical and social perspective before translating.

The translator as a representative of a particular society is in a sense under the pressure of certain social needs, expectations and social demand. Undoubtedly s/he approaches the translation of the original work from a specific perspective and with more or less clearly defined positions. The values of the original work come into contact with the new receiving environment through the translator. As a result, the work is modified into a different communication context, to another reader. [6]

2.3 Models of translation

Roman Jakobson identifies three models of translation.

1. Intralingual translation or rewording means putting it in other words within the same language.
2. Interlingual translation or translation proper is a transformation into a different language.
3. Intersemiotic translation or transmutation, is, simply put, reworking a written text into another form, for instance, dancing, painting or music. [7]

2.4 Translation stages

According to the majority of theoreticians, translation steps are divided into two or three phases. The two-part model is described as a substitution of one language code for another. In the first phase there occurs analysis, that is the decoding of the source text. The translator analyses the text in the source language and seeks perfect understanding. The second stage involves encoding, also called synthesis; the meaning of the original text is expressed in the target language. Thus, the translator is both the receiver and the sender. Metaphorically speaking, this position involves wearing two hats. [8]

According to Jiří Levý, if we acknowledge the original as material that the translator should process artistically, the requirements for proper translation can be summarized in three stages:

1. Comprehension of the source text,
2. Interpretation of the source text,
3. Re-stylisation of the source text.

2.4.1 Comprehension of the source text

The original author of the source text should be able to understand the reality that s/he depicts. The translator should grasp the work that is needed to be interpreted. For the interpreter to get to the heart of the work, four more stages take place.

2.4.1.1 Philosophical comprehension

The first phase is philosophical comprehension. Simply put, it is a general understanding.

2.4.1.2 Accurate reading

Accurate reading involves the recognition of the right atmosphere, emotional colouring, irony, background and so much more. It is essential to consciously identify, instead of purely reading.

2.4.1.3 Comprehension of the artistic features

Comprehension of the artistic features includes understanding the expressed realities in the work, as in the characters, the relationships, the settings and all in all the author's intention. For the sake of excellent illustration, the translator must obtain a certain ability of imagination.

2.4.2 Interpretation of the source text

Owing to the fact that no two languages are utterly identical, none are fully interchangeable. Frequently, the meaning does not perfectly correspond in both languages. In consequence, the translator chooses to employ interpretation. The sense of the word is then further specified and a new meaning is applied, naturally with the least possible disturbance.

2.4.3 Re-stylisation of the source text

The translator can truly shine in re-stylisation. Those who have stylistic awareness have an immense advantage. As previously noted, languages differ, which is why they cannot be translated mechanically. The goal is to always have a natural-sounding text. [9]

2.5 Procedures of translation

2.5.1 Direct

Also called literal translation.

2.5.1.1 Borrowing

Sometimes it is better to transfer words from the source language into the target language as opposed to seeking a satisfying match. The initial word can express the meaning much better. A number of borrowings turned, over time, into an integral part of the target language, which resulted in them no longer being labelled as borrowings. Just to name a few “menu”, “chic” or “déjà vu”.

2.5.1.2 Calque

A calque is a unique form of borrowing. Particular language borrows a phrase from another language, but then translates it word for word. Vinay and Darbelnet (two French linguists) [10] differentiate two types of calque. Firstly, a lexical calque, which preserves a syntactic structure. Namely examples such as, “Compliments of the Season!” in English and “Compliments de la saison!” in French. Secondly, a structural calque, which presents a new syntactic structure. As an example “The French Premier” in English, “le Premier Français” in French.

2.5.1.3 Literal translation

Literal translation is translation word for word. Commonly utilized in languages that are related, that have some resemblance. This cannot be applied to all languages, in some cases, it works, in others, it does not.

2.5.2 Oblique translation

2.5.2.1 Transposition

Transposition is replacing one-word class with another while avoiding altering the meaning. This procedure can be used inside one specific language. We can identify two types of transposition, obligatory and optional. Obligatory means that there is no selection to be made, only one form is a suitable fit. Optional transposition implies that two or more possibilities can be found. In that case, the translator can choose the best variation, given that both alternatives are viable.

2.5.2.2 Modulation

Modulation is a transformation in a perspective. It is employed when the translation, despite being grammatically correct, is found to be unsatisfactory and inadequate, a common case being converting a negative source language term into a positive target language term. As in the case of transposition, we can classify modulation even further to optional and obligatory modulation.

2.5.2.3 Equivalence

Equivalence is best described when translating animal sounds, interjections, proverbs or idioms. Although the structure and the meaning differ when transferring source language into the target language, the outcome is considered the same.

2.5.2.4 Adaptation

Adaptation is a substitution or an alteration of a situation while still conveying the same message. This procedure can be exceptionally beneficial in situations when some element from the source language is unfamiliar to the target language. This may be because of cultural or other differences. Adaptation can be found in movies and book titles. [11]

3. PRACTICAL PART

3.1 Translation of the English text

PŘETRVÁVAJÍCÍ ROZDĚLENÍ MEZI SEVEREM A JIHEM

CÍLE

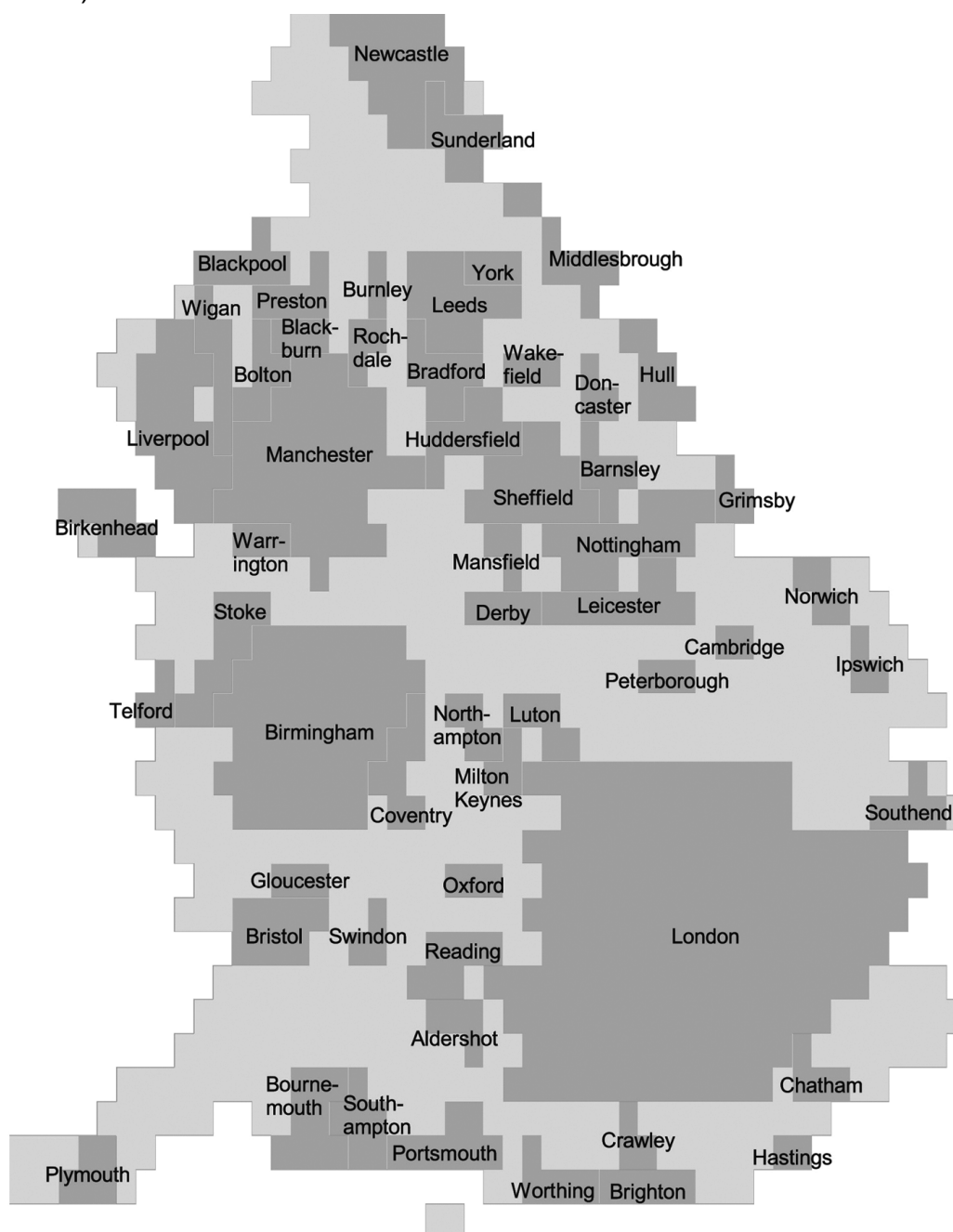
- Popsat rozsah sociálního, ekonomického a politického předělu mezi severem a jihem v antropogeografii Británie k roku 2008.
- Poskytnout několik prvních indicií toho, jak se předěl prohloubil s příchodem ekonomické krize v letech 2007-9.
- Navrhnout, že nyní máme dostatek informací na to, abychom při definování předělu mezi severem a jihem mohli být konkrétnější.
- Zaměřit se na předěl mezi severem a jihem v Anglii, protože příběhy ostatních zemí Britských ostrovů stojí za delší a samostatné vyprávění.

V této kapitole hodnotím současný rozsah předělu mezi severem a jihem Anglie a nedávné trendy v rozdílné antropogeografii země. Budu tvrdit, že předěl mezi severem a jihem se stal významným na začátku 70. let. Zdá se, že Anglie je zemí, která je rozdělena na dvě části a je stále nespokojenější sama se sebou a s tím, kam se ubírá. Jak tedy nejlépe shrnout antropogeografii Británie jako celku? S kolegy jsem před několika lety provedl výzkum, financovaný Ministerstvem pro místní rozvoj, abychom vytvořili databázi mnoha aspektů jejich antropogeografie a jejich proměn. Tato databáze State of the Cities Database (SOCD), (viz www.socd.communities.gov.uk) je tvořena 75 indikátory, a na sedmi různých prostorových úrovních a v různých časových bodech pro některé proměnné (Parkinson a kol., 2006). V této kapitole se pokusím přiblížit informace obsažené v této databázi, přičemž se zaměřím na pět témat: průměrnou délku života, chudobu, vzdělání a dovednosti, zaměstnanost a majetek. Lze tvrdit, že se tato témata vztahují k tradičním měřítkům kvality života z pohledu absence nemoci, nevzdělanosti, zahálky, bídy a nuzného bydlení, tak jak se odrážejí v jejich současných protějšcích a to průměrné délce života, dobré kvalifikaci, nízké míře pobírání dávek při zaměstnanosti, nízké míře chudoby a rozumných cenách bydlení.

Je třeba poznamenat, že čtyři aspekty databáze jsou jedinečné. Za prvé, v porovnání s jinými geografickými disciplínami tato databáze sbírá a porovnává data o velkých městech Anglie vymezených hranicemi jejich zastavěných částí. Toto umožňuje srovnání měst způsobem, který není ovlivněn tím, zda jejich oficiální správní hranice nezačleňuje i významnou část přilehlého venkova. Za druhé, databáze shromažďuje velmi aktuální informace i data z minulosti, aby bylo možné porovnání pomocí srovnatelných hranic. Toto umožňuje výpočet a zobrazení změn pro tyto pevně vymezené oblasti v průběhu času. Za třetí, databáze zahrnuje velmi širokou škálu ukazatelů. To umožňuje srovnání mnoha aspektů života ve městech. Za čtvrté, pokud je to možné, tak jsou v databázi uvedena data za více než 1000 „sčítání lidu“ uvnitř i vně těchto měst, která lze také časem srovnávat. Jak lze tedy s pomocí těchto údajů

vykreslit obraz stavu anglických měst, jak se odráží jejich populace a jak se mění osudy těchto populací v průběhu času?

Mapy, přestože jsou pro značnou část současné anglické geografie zastaralé, jsou v tomto případě užitečné. V této kapitole jsou uvedeny obyčejné mapy i tetrisové mapy měst (populační kartogramy). Na obyčejných mapách jsou uvedeny městské hranice každého města, ale mnohá z nich jsou však na národní mapě viditelná pouze jako tečka. Tetrisová mapa zobrazuje každé město jako plochu, kterou představuje na přibližném populačním kartogramu země. Tetrisová mapa je mnohem užitečnější pro vizualizaci, ale vyžaduje trochu trpělivosti při učení jaké tvary značí jaká města (viz. obrázek 2.1).

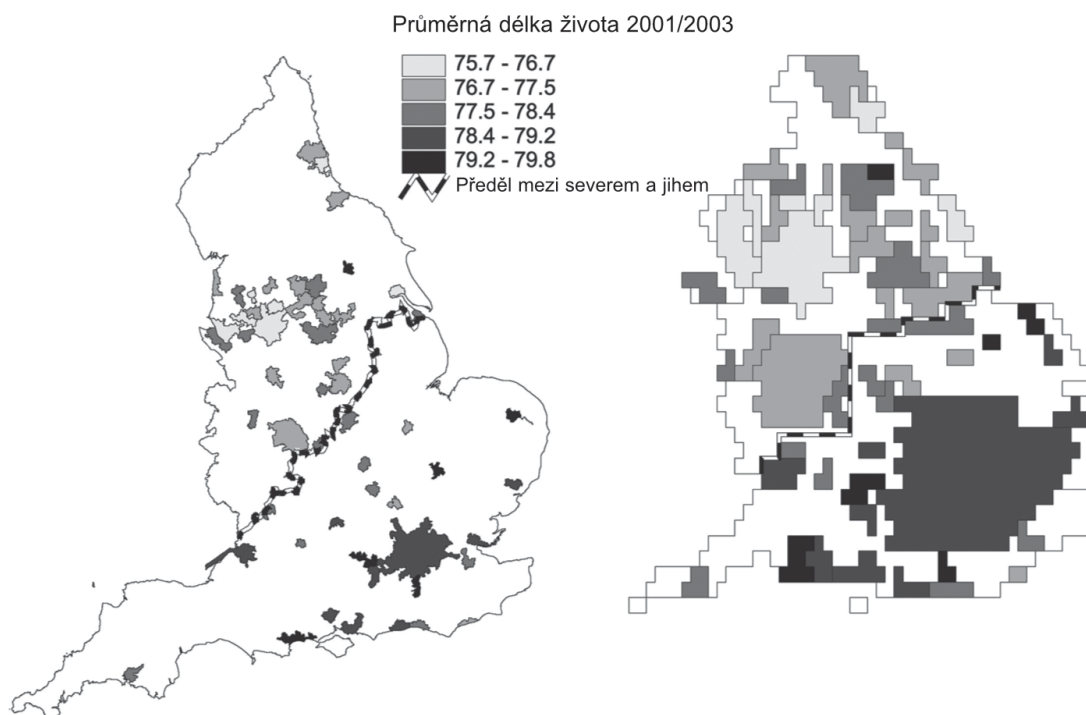
Obrázek 2.1 Tetrisová mapa měst v Anglii – klíč k jejich umístění v populačním prostoru

Kapitola je strukturovaná tak, aby se nejprve zaměřila na průměrné rozdíly v délce života, následně v chudobě, poté ve vzdělání, zaměstnanosti (těsně před krizí v roce 2008) a nakonec v majetku (v podobném časovém bodě). Určí se hranice, kde lze říci, že se nachází předěl mezi severem a jihem a diskutuje se, zda je nutné, aby byla definována naprosto přesně. Kapitola dochází k závěru, že se v posledních letech rozdíly prohloubily. Počáteční data, která vyšla po krizi v roce 2008, to potvrzují, protože sever byl nejvíce zasažen a nejméně podporován. Záchraná opatření byla určena jihu.

Průměrná délka života – pochmurný sever?

Jak bylo dobře zdokumentováno, mnoho severoanglických měst pocítilo plnou sílu deindustrializace od jejího nástupu na konci 70. let. Upadek výrobního průmyslu nadále postupuje s nepolevující intenzitou. V nedávné době dokonce ještě rychleji vzhledem k ekonomickému poklesu, který započal v roce 2008 (viz. kapitola 10). Jak to ale souvisí s aspekty, jako je průměrná délka života? Obyvatelé města Stoke například žijí v průměru 77 let (viz tabulka 2.1).

Tím se však město řadí jako druhé nejhorší z pěti skupin vystínovaných na obrázku 2.2, který ukazuje prostorové rozložení průměrné délky života, od narození do let 2001-2003. Projíždíme-li z jihu přes Birmingham do Stoke, setkáváme lidi, kteří mají předurčeno prožít o dva nebo tři roky kratší život, než obyvatelé jiných měst, kde průměrná délka života obvykle dosahuje 80 let, a o čtyři roky méně ve srovnání s obyvateli měst na severozápadě. Tohle je starý model nerovností, který však v posledních dekádách zesílil. Nejnovější data o úmrtnosti za rok 2006 a 2007 ukazují nerovnosti ve zdraví napříč celou Británií a vracející se k poměrným údajům, které byly naposledy viděny ve 20. a 30. letech. Na vrcholu ekonomického rozmachu, těsně před nástupem krize, se trend znovu vrátil k „hledání podstatného“, jako jsou nerovnosti v bohatství a zdraví, které naposledy znal v těchto letech a měsících vedoucím k roku 1929, předchůdci 2008. (Dorling a Thomas, 2009).

Obrázek 2.2 Průměrná délka života od narození 2001-3

Tabulka 2.1 Klíčové ukazatele databáze SOCD, seřazené podle celkového skóre (a změřené změny jsou zaznamenány v posledním sloupci) a rozdělené do šesti lig

Divize	Město	Průměrná délka života 2001-2003	Procent dospelých s vysokoškolským titulem - 2001	Procent lidí v produktivním věku pobírající JSA/IS - 2003	Míra chudoby podle PSE 1999-2001	Průměrná cena bydlení 2003	Průměrné skóre 2003	Změna skóre v čase
Nejvyšší liga	Cambridge	79.5	41	5.1	29	244862	82.3	5.6
	Aldershot	79.0	22	3.7	17	238991	81.9	4.6
	Reading	79.6	26	4.7	20	211794	81.5	5.3
	Oxford	79.2	37	6.1	30	255181	80.9	6.7
První liga	Crawley	79.6	19	4.8	22	205506	79.8	4.7
	Bournemouth	79.7	17	7.1	21	214296	79.1	5.0
	York*	79.4	23	5.4	25	147513	78.2	5.4
	Worthing	78.8	16	6.4	20	186992	78.0	4.1
	Brighton	78.4	29	9.3	27	212361	77.6	6.8
	Southend	79.0	13	7.5	19	186481	77.6	4.2
	London	78.6	30	10.3	33	283387	77.5	6.7
	Bristol	78.9	23	7.7	25	160708	77.1	4.6
	Southampton	78.8	19	6.9	25	172585	76.9	4.9
	Norwich	79.8	18	7.5	27	138187	76.3	3.9
	Portsmouth	78.8	16	6.6	25	157145	76.2	4.0
	Milton Keynes	78.2	18	6.6	25	161625	76.0	4.2
Druhá liga	Swindon	78.2	15	6.6	22	150689	76.0	4.1
	Gloucester	78.4	16	8.5	22	141690	75.5	3.4
	Warrington*	77.9	17	6.8	23	119668	75.1	4.6
	Northampton	78.2	17	7.8	24	135871	75.1	4.1
	Ipswich	79.0	16	10.1	25	134514	74.7	3.5
	Chatham	77.7	12	7.7	23	142374	74.2	2.8
	Preston*	77.7	17	7.2	26	97038	73.6	3.6
	Derby*	78.1	18	10.5	27	114280	73.1	4.2
	Leeds*	78.2	19	8.9	32	119262	72.8	3.1
	Nottingham	77.5	18	9.8	28	123663	72.7	3.4
	Telford*	77.9	13	9	27	115722	72.6	2.9
	Leicester	78.0	17	11	28	124812	72.6	2.3
Blackpool*	77.2	13	8.9	24	103656	72.5	2.2	

(Pokračování)

Tabulka 2.1 (Pokračování)

Divize	Město	Průměrná délka života 2001-2003	Procent dospělých s vysokoškolským titulem - 2001	Procent lidí v produktivním věku pobírající JSA/IS - 2003	Míra chudoby podle PSE 1999-2001	Průměrná cena bydlení 2003	Průměrné skóre 2003	Změna skóre v čase
	Plymouth	78.1	13	9.8	28	118978	72.4	3.5
	Hastings	77.4	15	13.4	25	163128	72.3	3.7
	Luton	77.2	14	9.7	28	143698	72.2	2.0
	Wakefield*	77.5	14	9	28	110407	72.1	3.5
	Peterborough	77.5	14	9.5	28	123089	72.1	2.1
	Coventry*	77.8	16	10.9	28	111165	72.0	3.8
	Huddersfield*	77.2	15	8.7	29	97815	71.6	1.8
Třetí liga	Manchester*	76.7	19	11.6	30	119569	70.9	3.6
	Sheffield*	77.9	16	10.4	33	96328	70.8	3.6
	Wigan*	76.5	12	8.6	27	88946	70.7	2.6
	Birkenhead*	77.9	13	12.2	29	95632	70.6	3.3
	Bolton*	76.8	15	10.4	29	89281	70.4	2.3
	Mansfield*	77.1	9	9.4	28	94749	70.4	2.0
Čtvrtá liga	Grimsby*	77.6	10	11.5	28	77898	70.0	2.6
	Doncaster*	77.3	11	10.6	30	82267	69.8	3.0
	Birmingham*	77.4	14	12.8	33	122794	69.7	2.2
	Stoke*	76.9	11	10.3	29	78834	69.7	1.7
	Newcastle*	77.1	16	12.8	34	111220	69.2	4.1
	Barnsley*	77.2	10	10.8	32	79492	68.9	3.0
	Rochdale*	76.4	14	12.2	31	92523	68.8	2.5
	Burnley*	76.8	12	10.7	31	55879	68.7	1.5
	Bradford*	76.9	13	11.5	33	75919	68.6	1.4
	Middlesbrough*	77.1	12	13.1	32	81760	68.4	3.1
Pátá liga	Sunderland*	76.6	12	12.4	34	91322	67.8	3.2
	Blackburn*	75.8	14	12.7	30	70969	67.8	1.9
	Hull*	76.6	12	17.1	33	72374	66.0	1.4
Šestá liga	Liverpool*	75.7	14	18	36	87607	64.7	

Poznámka: města na severu Anglie jsou označena hvězdičkou

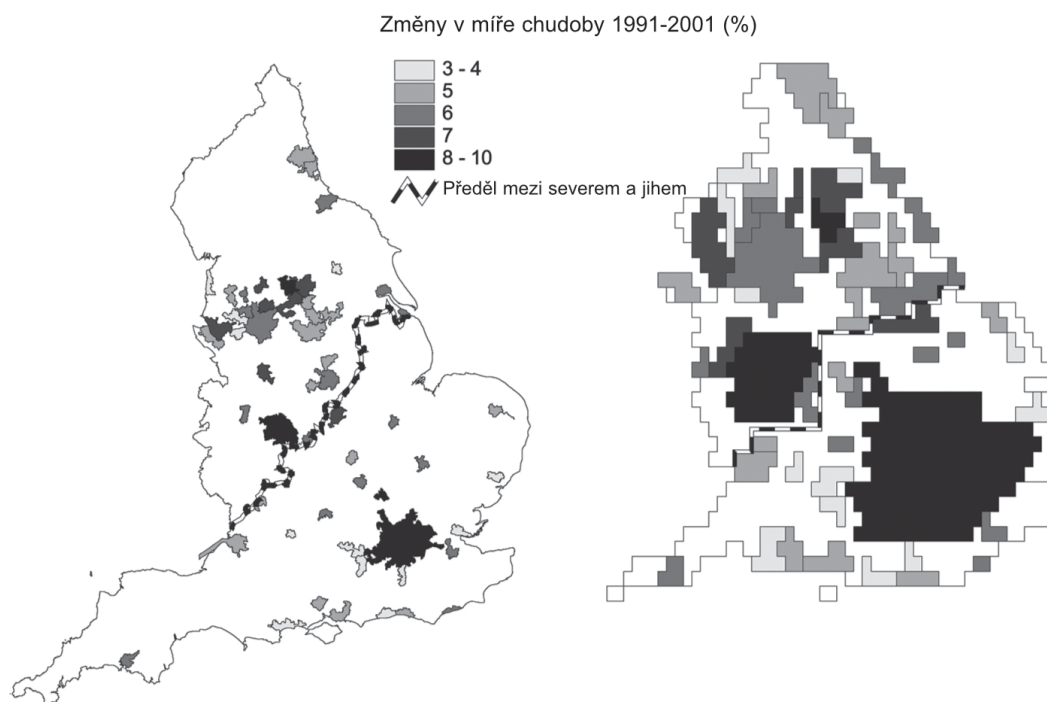
Obrázek 2.2 ukazuje nejnovější odhady průměrné délky života mužů a žen vycházející z údajů místních úřadů, které nejlépe charakterizují populaci (muže i ženy dohromady) ve specificky definovaných městských oblastech. Mapa stínuje města, aby ti, kteří se dožívají podobného věku, byli vystínováni stejným odstínem. Nejtemněji vystínovaná města jsou tudíž ta, kde se obyvatelé v současnosti dožívají 79 let. Přesné výpočty použité k odhadnutí průměrné délky života jsou poskytnuty Britským národním statistickým úřadem (Office for National Statistics – ONS), přičemž údaje uvedené na mapě nahoře, jsou populačně vážené průměry těchto údajů. Pro tato města v Anglii je průměrná délka života nejvyšší v Norwichi s 79,8 lety a nejnižší v Liverpoolu s 75,7 lety; je tu zřejmý gradient mezi severozápadem a jihovýchodem v průměrné délce života.

Jedinou významnou odchylkou tohoto gradientu na severu jsou města York s průměrnou odhadovanou délkou života 79,4 a Leeds s 78,2 lety. York se nachází na severu Anglie v relativně bohatém údolí a tak tato výjimka nejspíš není velkým překvapením. Údaje města Leeds jsou částečně výsledkem toho, že městská aglomerace není populačně tak rozsáhlá jako například v Manchesteru. Pokud by Leeds zahrnoval sousední Bradford, s jeho průměrnou délkou života 76,9 let, potom by mapa vypadala zcela jinak. Nicméně průměrná délka života má tendenci stoupat na východě od pohoří Pennines. Dvě jižní výjimky jsou Hastings (77,4 let) a Chatham (77,7 let), jedná se o území s vysokou mírou chudoby v jižní Anglii. Hastings a Chatham trpí obzvláště špatným dopravním spojením s Londýnem, navzdory jejich relativní geografické blízkosti. Kromě těchto anomálií je na kartogramu na obrázku 2.2 možné vidět kroužek měst obklopující Londýn s poměrně vysokou průměrnou délkou života. Tento kroužek je rozdělen pouze na severozápad od hlavního města, kde jsou města častěji spojena s jejich severními sousedy. Jak se ale tento obraz mění?

Chudoba – proč se prohlubuje?

Analýza změn podle aspektů, jako je procento uvězněných a dětská chudoba, ukazuje detailnější geografii než je pouhé rozdělení severu a jihu s neměnnými grafy. Obrázek 2.3 ukazuje jednu konkrétní změnu, a to prostorové rozdělení nárůstu míry chudoby v jednotlivých městech mezi lety 1991 a 2001. V tomto časovém období nebyla míra chudoby, při důsledném měření, zaznamenána jako klesající.

Jelikož byly příjmy spočítány pouze jednou, a to v roce 1998 Národním statistickým úřadem (ONS), není možné pozorovat změny v čase, zejména u příjmů, které byly ekvivalizované podle složení domácností, jsou bez daně a jsou vypočteny po zohlednění nákladů na bydlení. Odhady ONS dále nezahrnují odhady rozložení příjmů v každé oblasti, zejména podíl populace žijící pod 60% středního národního příjmu. Aby bylo možné odhadnout měnící se míru chudoby v jednotlivých městech, bez vypočtených údajů o příjmu, využívá obrázek 2.3 měnící se podíl domácností, které žijí v chudobě, podle výpočtů průzkumu Breadline Britain z roku 1990 a průzkumu chudoby a sociálního vyloučení „Poverty and Social Exclusion Survey” (PSE) z roku 1999 (proveden výzkumníky spolupracujícími s Joseph Rowntree Foundation). Podrobnosti o výpočtech těchto údajů pro malá území najdete v Dorling a Thomas (2004).

Obrázek 2.3 Změny v míře chudoby podle měst – počáteční odhady 1991 až 2001

Dle těchto dat vzrostla míra chudoby od začátku 90. let ve všech městech Anglie. To znamená, že se s postupem času zvyšuje podíl domácností s nedostatek prostředků, které většina lidí považuje za nezbytné pro důstojný život. Taková míra chudoby roste ve městech, stejně tak jako bohatství. Nejvyšší nárůst, o 10 procent, populace žijící v chudobě v průběhu 90. let, byl zaznamenán v Londýně, následovaný devítiprocentním nárůstem v Lutonu, Birminghamu a Bradfordu. Nejnižší nárůst, o 3 procenta, populace žijící v chudobě byl naměřen v Aldershotu, Swindonu, Warringtonu a Yorku. Odhady míry chudoby, vypočítané pomocí podobných metod, budou brzy zahrnuty do oficiálních vládních statistik. Tato čísla vytvářejí představu, jak by tyto nové statistiky měly vykazovat vysokou a rostoucí míru chudoby, a to dokonce i v obecně bohatých velkých městech, zejména v hlavním městě, neboť socioekonomická polarizace vzrostla. Jedním z důsledků plynoucích z obou narůstajících hodnot, lidí žijících v chudobě a dramatického nárůstu majetku bohatých lidí v Británii, je to, že lidé uprostřed začínají mít pocit, že jsou na tom ekonomicky docela špatně a že jsou čím dál ohroženější. Tento pocit nejistoty se stal mnohem reálnějším, když na začátku roku 2009 náhle vzrostla nezaměstnanost o dva miliony lidí.

Vzdělání – kam cestují kvalifikovaní?

Rozdělení dle vzdělání neskončilo v Británii se zánikem zkoušky 11-plus.¹ Děti ve věku 17 a 18 let jsou rozděleny a podle výsledků zkoušek, je jedna třetina vybrána ke studiu na vysoké škole. Nejvíce vypovídající je potom to, kam se přesunou. Mnoho studentů z jihu, pokud pocházejí ze severu, stráví tři roky na místech jako Durham

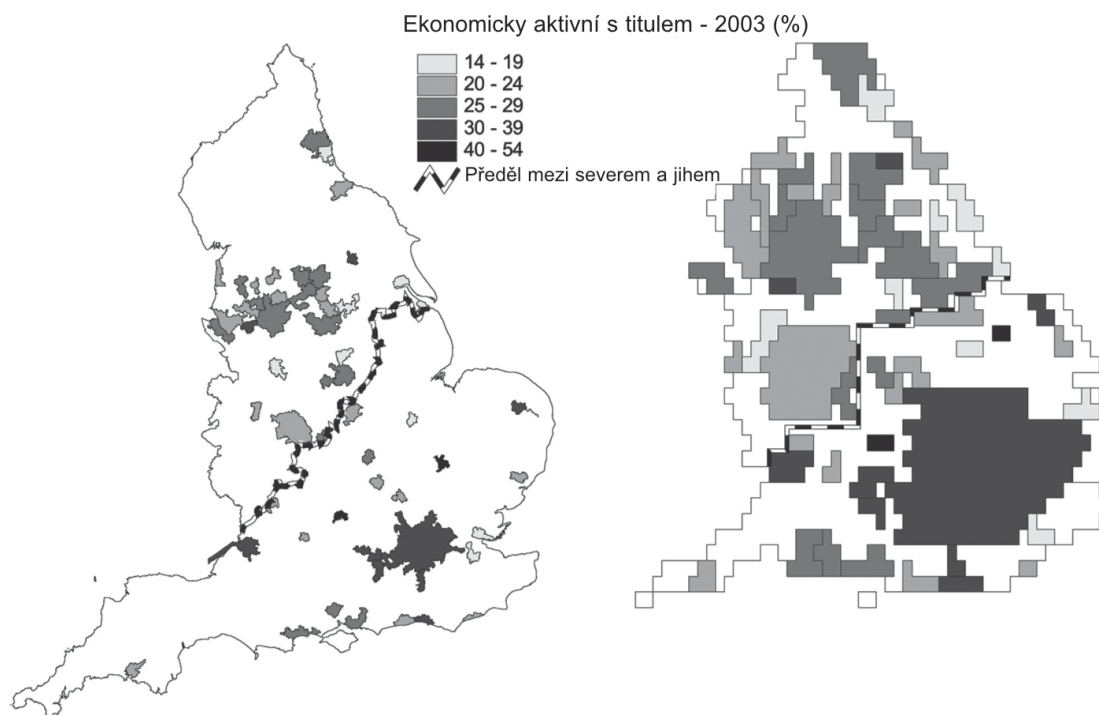
¹ pozn. překl. Zkouška 11-plus byla výběrová vstupní zkouška pro děti ve věku jedenácti let, která se skládala z testů inteligence a částečně znalostních testů. [12]

nebo York, Manchester nebo Leeds, než se po promoci vrátí na jih. Pro objasnění, obrázek 2.4 ukazuje prostorové rozložení jedinců ve městech s vysokoškolským titulem v roce 2003, jako podíl na celkové ekonomicky aktivní populaci.

Nejvyšší koncentrace ekonomicky aktivní populace v Anglii s vysokoškolským titulem je pozorována v Cambridge, v Oxfordu a v Londýně, stejně jako v Yorku, v Warringtonu, v Bristolu, v Crawley, v Norwichi a v Brightonu, kde podíl ekonomicky aktivní populace s vysokoškolským titulem přesahuje 40 procent.

Naproti tomu nejmenší podíl (pohybující se v rozmezí od 14% do 19%) je pozorován v Sunderlandu, v Hullu, v Grimsby, v Doncasteru, ve Stoke, v Peterboroughu, v Southendu a v Chathamu.

Podívejte se znovu na obrázek 2.4. Dojem čistého rozdělení severu a jihu je zkomplikován existencí řady historicky koloniálních výsep. Objevují se z pohledu Londýna na 12 hodině, kde se nachází York, potom Norwich na 2 hodině, Bristol na 9 hodině a Warrington okolo 10:30. Země nemůže být řízena pouze z Londýna. Kolem periferie je zapotřebí sídel, kde se vzdělanější lidé mohou shlukovat v bezpečí a vzájemném porozumění v dojezdové vzdálenosti od centra. Blíže k domovu, z Oxfordu či Cambridge se do centra dostanete po nově vybudované 6 nebo 8 proudivé silnici za pouhou hodinu. Nicméně s úpadkem výrobních firem na venkově a rostoucí závislostí na jednom odvětví v hlavním městě (finance) je těžší rozpoznat, k čemu tato organizace vlastně je (viz kapitola 3 a 6). Dále se musíme věnovat problému, co nyní Angličané dělají: zaměstnání.

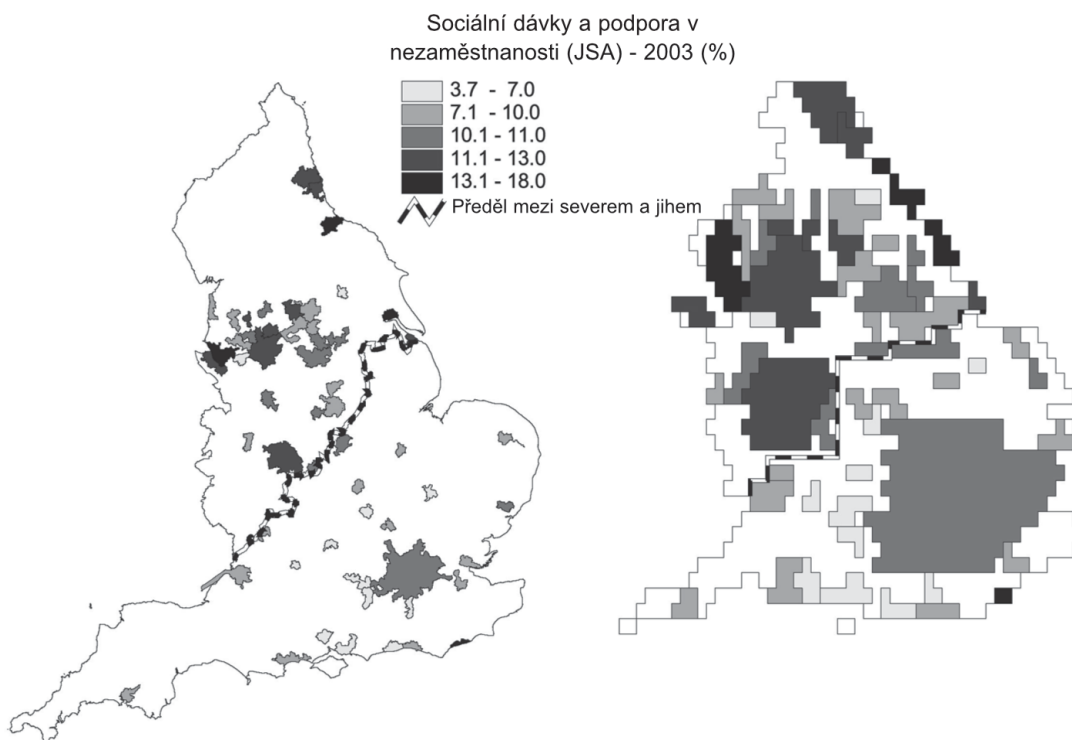
Obrázek 2.4 Podíl ekonomicky aktivní populace s vysokoškolským vzděláním, 2003

Zaměstnání – a ti, kteří ho hledají

Dokonce i před ekonomickou krizí v roce 2008 bylo pozoruhodně mnoho lidí v Anglii bez práce. Jejich geografické rozložení je ukázáno na obrázku 2.5. Mnohem vyšší procento lidí nemůže pracovat, protože jsou v současné době nemocní a často trpí depresemi. Naproti tomu geografické rozložení populace žijící na sociálních dávkách se neustále mění. Velmi málo lidí nyní žije z těchto dávek po delší dobu, ale mnoho z nich si tyto dávky s přestávkami pobírá v průběhu svého života. Obrázek 2.5 ukazuje procento dospělých lidí produktivního věku (odhadnuto podle statistiky částečně autonomní nevládní organizace NOMIS), kteří do srpna 2003 pobírali sociální dávky nebo podporu v nezaměstnanosti.

Existuje mnoho způsobů, jak lze změřit nedostatek pracovních příležitostí, a mnoho z nich je zahrnuto v databázi, z níž čerpá tato kapitola. Avšak vzhledem ke kombinaci problému změny definice nezaměstnanosti v průběhu času, existence sociálních dávek spojených s nezaměstnaností a špatně placeným zaměstnáním na částečný úvazek, umožňuje využívání dvou podpor znázorněných na obrázku 2.5 jednu z nejvíce spolehlivých časových řad dostupných pro malé oblasti.

Do poloviny roku 2003 (poslední datum, kdy jsme s kolegy měli při vytváření tohoto obrázku pro britskou vládu údaje pro čitatele a jmenovatele) asi 18 procent populace Liverpoolu v produktivním věku a 17 procent populace Hullu pobíralo tyto dávky. Dalšími čtyřmi městy s nejvyšším procentem lidí pobírajících dávky, celými 13 procenty dospělé populace, byly Birmingham, Hastings, Newcastle a Middlesbrough.

Obrázek 2.5 Podíl populace v produktivním věku žijící ze sociálních dávek (IS) nebo podpory v nezaměstnanosti (JSA, 2003)

To částečně vysvětluje anomálii, kterou představuje město Hastings na jihu. Mezi další města, s více než 11 procenty populace v produktivním věku žijících z těchto dávek, patří Blackburn, Sunderland, Birkenhead, Rochdale, Manchester, Bradford a Grimsby. V Londýně se jedná o 10,3 procenta žadatelů. Hodnota menší než 6,5 procenta žadatelů je pouze ve městech Aldershot, Reading, Cambridge, Crawley, Oxford, Worthing a již zmiňovaná odchylka na severu ve městě York.

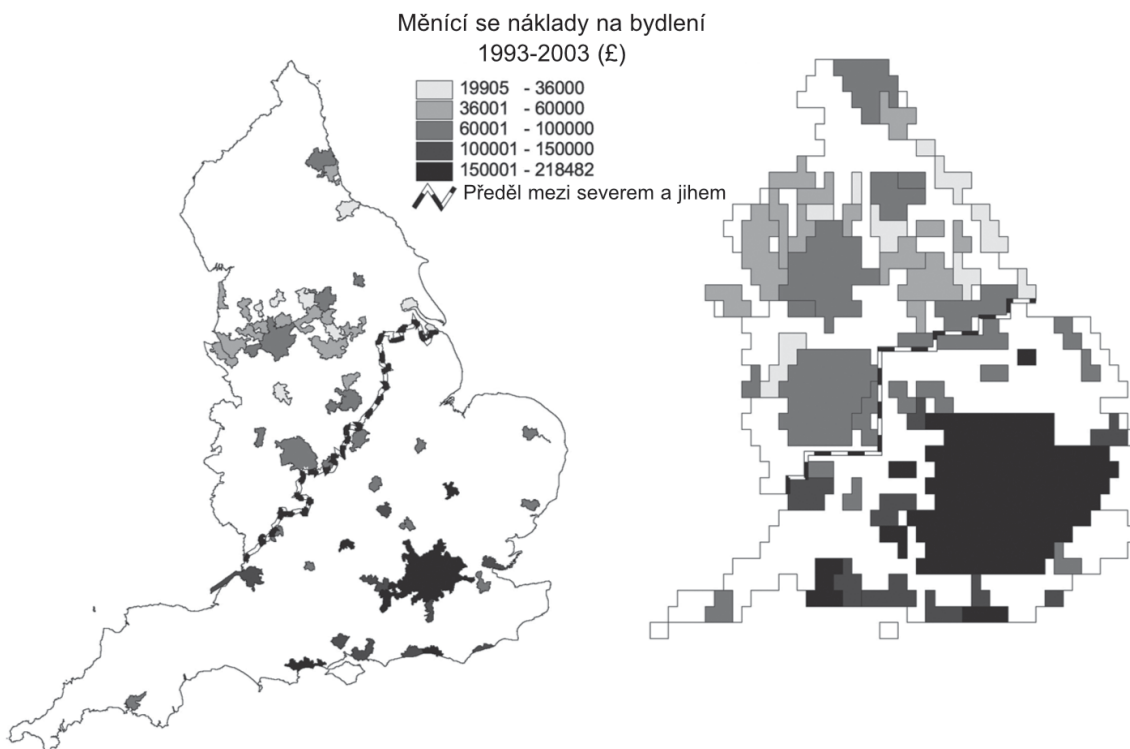
Velké procento lidí v produktivním věku v anglických městech se musí spoléhat na sociální dávky, aby se užívali, protože nemohou najít vhodnou pracovní pozici. Nutno podotknout, že lidé kteří nejsou schopni pracovat kvůli zdravotnímu postižení či lidé, kteří dostávají jiné zdravotní dávky, nejsou do těchto map započítáni (a rovněž ani muži ve věku 60 - 64 let v čitateli), což by jednak tato čísla zvýšilo a jednak i posílilo výše uvedené vzorce. Parlamentní volební obvod s nejvyšší mírou chudoby v Británii v posledních letech zaznamenal až 41,3% populace ve věku 25 až 44 let odkázané na dávky a až 60,3% takto odkázané populace ve věku 45 - 59 let (Thomas a Dorling, 2007: 143 a 178). V období bezprostředně před rokem 2003 došlo k výraznému poklesu oficiálně měřené nezaměstnanosti. Od roku 2007 došlo k významnému nárůstu na téměř všech místech. Zde uvedený obrázek zhruba ukazuje, kam situace za posledních 30 let dospěla.

Mnoho lidí má problém si najít práci, ale zároveň do roku 2008 pracovalo v Británii více lidí, než kdy dříve. Oba tyto trendy jsou pravdivé, protože každý rok v zemi ubývá lidí, kteří ani nepracují, ani nejsou nezaměstnaní. Ženy po rodičovské byly nuceny vrátit se na trh práce rychleji, než před tímto rokem. Lidé jsou přesvědčováni, aby oddálili odchod do důchodu a studenti, aby pracovali při studiu: pracovat déle, pracovat více hodin, pracovat tvrději a tedy pracovat za méně. Mnoho lidí v Británii, kteří si mohou dovolit pokusit se o koupi domu, tak činí s většími obtížemi, než v uplynulých desetiletích. I přesto, že nás více pracuje a vlastní v průměru více domů na domácnost! Pracujeme tvrději, ve větších počtech a déle, abychom vyžili z platu. Za tuto práci jsme odměňováni stále více nerovnoměrně. S ekonomickou krizí, která udeřila v roce 2008 a výrazně se zhoršila během roku 2009, lze snadno zapomenout, že ještě před propadem trhu práce nebylo v zemi, natolik rozdělené jako je Británie, zdaleka všechno dobré. Jedním z výsledků je obrovský nárůst bydlení v soukromém nájmu u těch, jejichž rodiče by si brali hypotéku, což má dopad na geografii bohatství.

Bohatství – a měnící se náklady na bydlení

Obrázek 2.6 ukazuje průměrnou hodnotu absolutní změny u vyrovnaných (pro typ domu) cen bydlení od roku 1993 do roku 2003 s využitím záznamů ze stavební spořitelny jako zdroje dat pro dřívější data, spolu s údaji o typu bydlení ze sčítání lidu v roce 1991 a 2001. Vzhledem k tomu, že se bavíme o enormních peněžních částkách a města začínají z různých cenových základů, dává větší smysl ukázat spíše absolutní než relativní změnu.

Průměrné ceny bydlení za deset let 1993-2003 vzrostly o více než 200.000 liber pouze v Londýně. O více než 150.000 liber vzrostly v Oxfordu, v Cambridge, v Aldershotu, v Brightonu a v Bournemouthu, a o více než 100.000 liber v Readingu, v Crawley, ve Worthingu, v Southendu, v Milton Keynesu, v Southamptonu, v Hastings,

Obrázek 2.6 Mění se náklady na bydlení v letech 1993-2003

v Bristolu a v Portsmouthu. Ceny vzrostly ze 40.000 liber na 50.000 liber v Prestonu, v Sheffieldu, v Birkenhead, v Sunderlandu, v Huddersfieldu, v Rochdale, ve Wiganu, v Liverpoolu a v Boltonu; ze 30.000 liber na 40.000 liber v Doncasteru, v Grimsby, v Middlesbroughu a v Stoke; ze 20.000 liber na 30.000 liber v Bradfordu, v Barnsley, v Hullu a v Blackburnu; a o necelých 20.000 liber v Burnley.

Změny v cenách bydlení v průběhu času velmi úzce odpovídají změnám majetku v oblasti bydlení. Ačkoli použití dat od roku 1993 do roku 2003 výše ukazuje období obzvláště rapidní polarizace cen bydlení, tak se tato polarizace pohybuje poměrně trvale od doby prvního vytvoření digitálních cenových zpráv (počátkem 80. let). Krátkodobé propady cen bydlení, jako na počátku 90. let, jen málo narušují dlouhodobý trend polarizace cen mezi anglickými městy a prohlubují rozdíly mezi severozápadem a jihovýchodem (Ridge a Wright, 2008).

Lidé, kteří nyní žijí v Londýně se bojí odstěhovat, protože by si případný návrat nemohli dovolit. Lidé žijící na severu se nemohou přestěhovat do Londýna dříve, než jejich děti dospějí a jim bude stačit jen malý prostor a nebo pokud nemají dostatečně bohaté příbuzné, kteří by jim financovali jejich nové bydlení. Londýn stále častěji nabízí místa pouze nejlépe a zároveň nejhůře situovaným lidem v Británii (a cizincům). Vedle uchazečů o azyl poskytuje ubytování i špatně situovaným lidem stát. V těch částech hlavního města, kde žijí nejbohatší lidé světa, si nejlépe postavení staví pod svými sídly ve Westminsteru a Kensingtonu obrovské bazény, honosná domácí kina, podzemní garáže pro jejich vozy a pravidelně mění jejich bytové dekorace.

Od roku 2008 začaly rapidně klesat náklady na bydlení, ale v době psaní tohoto článku se stále nevrátily zpět na úroveň roku 2003 (viz kapitola 8). Ceny klesaly rychleji na severu, kde nebyly chráněny nedostatkem nabídky a obrovskou poptávkou po bydlení, která přetrvává na jihu. Na začátku 90. let se také ukázalo, že narůst záporného vlastního kapitálu byl nejrychlejší na severu, kde nedávní kupci zaprvé měli menší pravděpodobnost složení zálohy, a tím pádem měli větší pravděpodobnost, že budou mít 100% hypotéku, a zadruhé tam, kde byl okamžitý pokles cen více kritický. Ve chvíli, kdy zasáhla ekonomická krize, se okamžitě vyostřil předěl mezi severem a jihem, popsany v této kapitole. Během roku 2008 a 2009 jsme poprvé zjistili, že v nejbohatších částech jižní Anglie ceny bydlení nadále rostly, i když všude kolem nich ceny klesaly. Nejrychleji klesaly dále na sever a západ (viz Dorling, 2010).

Vykreslení předělu na mapě

Užitečné shrnutí anglické antropogeografie může být vytvořeno součtem dosud popsanych proměnných. Tím vytvoříme velmi jednoduchý celkový index stavu anglických měst, který kombinuje pět tradičních měřítek kvality života. Mluvíme o absenci nemoci, nevzdělanosti, zahálce, bídě a o nuzném bydlení. Ty se odrážejí v jejich současných protějšcích průměrné délce života, dobré kvalifikaci, nízké míře pobírání dávek při zaměstnanosti, nízké míře chudoby a rozumných cenách bydlení. Tyto klíčové ukazatele stavu města jsou shrnuty v tabulce 2.1. Lze vidět, že ukazatele jsou tříděny podle celkového skóre (s uvedením míry změn v průběhu času). Tento celkový index potvrzuje obecný dojem, stanovený více než stovkou map a kartogramů obsažených v úplné zprávě, z níž tato kapitola čerpá. Obecně se zdá, že jsou anglická města jasně rozdělena mezi města na jihovýchodě země a města na severozápadě. A jihovýchod je stále více ovlivňován Londýnem.

Ale kde se přesně nachází hranice? Na otázku, kde je předěl mezi severem a jihem, mají geografové v Británii sklon odpovídat vyhýbavě. I když je to pochopitelné, myslím si, že nyní máme dostatek podrobných informací o životních šancích, politických názorech, zdraví a bohatství v Británii, abychom mohli s trochou větší jistoty říci, kde tato hranice leží (viz. obrázek 2.7). Jedná se o linii, která odděluje výšinné od nížinné Británie, kopce od nejúrodnější zemědělské půdy, oblasti napadené Vikingy od těch, které byly nejprve kolonizovány Sasy. Sever odděluje od jihu řada životních faktů. Na sever od této linie se lidé dožívají v průměru o rok méně. Děti žijící na jih od této linie mnohem častěji navštěvují univerzitu ze skupiny Russell Group. Pro ty, kteří se rozhodnou studovat na univerzitě (a opravdu často odcestují na sever za studiem!), zlom v cenách domů vede podél této linie a na volební mapě se tato linie stále často odděluje červenou od modré dle volebních preferencí.

Podle hrabství leží sever nad starými venkovskými oblastmi Gloucestershire, Warwickshire, Leicestershire a Lincolnshire a „zasahuje“ jenom do částí těchto venkovských oblastí. Většina z nich a celé území Anglie pod nimi je na jihu. Sever zahrnuje a leží nad novým volebním obvodem Forest of Dean na severním břehu řeky Severn, a zahrnuje West a Mid Worcestershire, Redditch, Bromsgrove (a tedy celý Birmingham), Meriden, Coventry South a North East, Warwickshire North, Nuneaton, Bosworth, Loughborough, Rushcliffe, Newark, Bassetlaw, Brigg and

Obrázek 2.7 Předěl mezi severem a jihem

Goole, Scunthorpe, Cleethorpes, a končí v Great Grimsby a na jižním břehu řeky Humber.

Bylo by možné pokračovat dále a rozdělit některé z těchto parlamentních volebních obvodů na polovinu. Bylo by možné identifikovat enklávy a exklávy podél hranice, ale to by naznačovalo příliš fixní linii, přičemž hranice se přece jen posouvají, třeba když je postavena nová dálnice nebo je vylepšena železniční trať do Londýna.

Na severu se nacházejí místa, která vypadají a někdy i fungují (např. hlasují) jako na jihu. Oblasti kolem údolí Yorku a Cheshire jsou takovými adepty, ale i tak jsou severní. Stejně tak existují oblasti na jihu, zejména okolí a uvnitř Londýna, které se velmi liší od zbytku jihu, přestože sem geograficky spadají. Skotsko a Wales, navzdory viktoriánským pokusům označit je odděleně za severní a západní Británii,

jsou součástí severu. Z hlediska životních šancí je v Evropě pouze jedna srovnatelná linie. Jedná se o hranici, která oddělovala východní a západní Německo. Srovnatelná je nejen z hlediska poměrných rozdílů v bohatství na obou stranách hranice, ale především z hlediska zdraví, kdy některé z evropských extrémů nacházíme i na tomto rozděleném ostrově Británie.

Závěr: Prohlubující se rozdíly?

Jen málo nasvědčuje tomu, že by se předěl mezi severem a jihem zužoval, spíše existuje řada náznaků, že se rozdíly opět prohlubují. Několik stále stejných výjimek k tomuto zobecnění již bylo zmíněno, především York se řadí mezi jižní města (je 7. celkově a je jediným severním městem v top dvanáctce). Všechny 23 měst v dolní části tabulky 2.1 se nachází na severu, jak je definováno ve výzkumném projektu, ze kterého tato data vycházejí (podle vládního regionálního úřadu s West Midlands na severu). Další čtyři města jsou jižní, ale tato čtveřice se společensky a nebo prostorově nejvíce vzdaluje od hlavního města: Hastings, Plymouth, Luton a Peterborough. Na jihu není žádné město, které by bylo všemi pěti ukazateli celkově horší nebo srovnatelné s některým z dalších 20 nejhorších severních měst. Všeobecně platí, že čím lépe si město v těchto kritériích v poslední době vedlo, tím více se zlepšilo v období do roku 2003.

Jednodušší způsob, jak toto vyjádřit, je uvést na pravou míru podmínky k tomu, aby se Liverpool z dolní části tabulky dostal do stejné pozice jako je Leeds nacházející se uprostřed a aby se Leeds dostal na úroveň Cambridge (nahore). Aby se Liverpool vyrovnal Leeds, musela by se v budoucnu v Liverpoolu zvýšit průměrná délka života lidí o 2,5 roku víc než v Leedsu, o 5 procent více dospělé populace by muselo získat vysokoškolský titul, 9 procent populace v produktivním věku by muselo přestat být závislími na sociálních dávkách nebo na podpoře v nezaměstnanosti (příčemž v Leeds by počet lidí čerpající sociální podporu musel zůstat konstantní), celková míra chudoby by musela klesnout o 4 procenta a průměrné náklady na bydlení by vzrostly o 31.650 liber. Aby mohl být Leeds srovnatelný s Cambridge, průměrná délka života v Leedsu by se v blízké budoucnosti musela zvýšit o 1,3 roku více než v Cambridge, dalších 22 procent populace by muselo získat vysokoškolský titul, o pracovní výhody by muselo žádat o 4 procenta méně lidí, míra chudoby by musela klesnout o 3 procenta a ceny domů by se musely zvýšit v průměru o 125.600 liber na dům.

Anglická města se mohou řadit do lig, pokud jsou zohledněna data v tabulce 2.1. Je jasná „nejvyšší liga“ čtyř měst s vysokým průměrným skóre od 80,9 do 82,3 (včetně Oxfordu a Cambridge), následovaná jsou 18 „městy první divize“ se skóre od 74,2 do 79,8 (od Crawley po Chatham, včetně Londýna a Bristolu). S velkým odstupem navazuje „druhá divize“ se 14 městy bodující mezi 71,6 a 73,6 (od Prestonu po Huddersfield, včetně Leedsu a Nottinghamu), následovaná „třetí divizí“ od 70,9 do 70,4 (v čele s Manchesterem až dolů po Bolton), „čtvrtou divizí“ z Grimsby do Middlesbrough, včetně Birminghamu a Newcastleu), a Blackburnem, Sunderlandem a Hullem v „páté divizi“, a nakonec Liverpool, který zakončuje řadu v šesté divizi a je tak anglickým městem ve své vlastní skupině (pokud by byla zahrnuta i ostatní města Velké Británie mimo Anglii, Liverpool by mohl být ve skupině s městy Swansea, Glasgow, Belfast a dalšími podobnými západními přístavními městy a starými průmyslovými centry).

Téměř všechna jižní města jsou v nejvyšší lize nebo v první divizi tabulky 2.1. Méně než půl tuctu z nich se pak nachází ve druhé divizi a žádná další pod ní. Druhé divizi směrem dolů dominují města ze severu Anglie. Vypůjčím-li si podtitulek z nedávného atlasu chudoby vytvořeného pro Spojené Státy (Glasmeier 2005), je Anglie, při pohledu skrz objektiv jejích měst, „jeden národ, který se rozpadá“. Neuvést toto zřetelně na závěr by bylo pro čtenáře neseřízní, jelikož vzorce jsou zde tak jasné. Vzhledem k tomu, jak očividný je takový závěr ze zde prezentovaných map, je nezbytně nutné, aby se tato jednoduchá pravda neztratila při studiu jemnějších nuancí změn, ke kterým dochází v městské Anglii, jak odhalují tato data.

4. COMMENTARY

The primary purpose of the commentary is to present, analyze and assess a translation. The commentary consists of two parts.

The macro approach examines the source material from the translator's point of view. It looks into the author's relationship to the topic, cultural background, historical and local setting, literary allusions, target audience, type and the function of the text.

The micro approach focuses on particular problems, such as grammatical structures and on that account, the final target text is constructed. [13]

4.1 The macro approach

4.1.1 The source text

The source text is acquired from the book "The Economic Geography of the UK". This book is written by multiple prominent experts in this field and edited by Neil M. Coe and Andrew Jones. It was first published in 2010 by SAGE Publications Ltd.

This publication was first released in 2010 and it explores crucial problems confronting the United Kingdom economy. The whole book is divided into four parts and eighteen chapters, each one dealing with a slightly different issue.

The book is intended for those who study within the human geography field.

The chapter selected for the translation part of this bachelor thesis is chapter number two, with the title "Persistent North-South divides" by Danny Dorling. The title almost needs no further explanation, the chapter presents information about the dividing line between North and South in England, including data about life expectancy, poverty, education, employment and wealth.

The functional style used in the selected chapter is scientific style. The text is systematically structured. It includes several chapters and headlines for clear arrangement. Its function is informative, it includes tables, maps and figures. The sentences employed are considerably long and complex and in certain instances challenging to comprehend. As a translator, it is crucial to consider whether the target text deviates from the original source text. The translation must be in line with the author's original idea.

4.1.2 The author

The author, Daniel Dorling, is an English-born scholar specializing in the field of human geography. With the help of a team of researchers he began working on a project to try to redefine the world map. The World Mapper Project illustrates human geography data from around the world using unusual mapping methods. [14]

Dorling co-wrote a number of books with fellow associates on topics concerning social inequality in Britain. Housing, health, employment, education and poverty are all matters that he tackles within his writings. [15]

He teaches Social Sciences in the Academy of the Learned Societies. He served as a representative of the Society of Cartographers and is a supporter and a sponsor of Roadpeace. [16] Roadpeace is a national charity for crash accidents victims in the UK. [17]

4.2 The micro approach

4.2.1 Lexical level

4.2.1.1 Word formation process

4.2.1.1.1 Abbreviation

Abbreviation is a process of shortening words. The three major methods comprise of clipping, acronyms and blends. [18]

- life exp. (life expectancy) = průměrná délka života

4.2.1.1.1.1 Acronyms

Acronyms are created by combining the initial letters of words. [19]

- SOCD = State of the Cities Database
- JSA = Job Seekers Allowance
- IS = Income Support
- PSE = Poverty and Social Exclusion Survey
- ONS = Office for National Statistics

4.2.1.1.2 Back-formation

Back-formation is one of the word formation types during which a new word is created by removing an imaginary affix from an existing word. [20]

- coerce (verb) = nutit, donutit → from noun coercion = donucení

4.2.1.1.3 Borrowing

Borrowings are loaned words from other languages that penetrate into the standard language form of the original language and eventually naturalize. [21]

- nuance = jemný rozdíl, nuance (borrowing from French)

4.2.1.1.4 Compounding

Compounding is a method of taking two lexical units, which would otherwise stand individually, and placing them next to each other, and by doing so creating a new unit. The originated result is one graphical word. [22]

- human geography = antropogeografie
- modern-day = současný
- life expectancy = průměrná délka života
- population-weighted = populačně vážený
- nevertheless = nicméně
- time-period = časové období
- household = domácnost
- low-paid = špatně placené
- part-time = částečný úvazek
- working-age = produktivní věk
- asylum-seeker = cizinec, uchazeč o azyl
- super-rich = nejbohatší
- work-related = pracovní
- lowland = nížiny
- farmland = zemědělská půda

4.2.1.1.5 Conversion

Conversion is particularly productive in English. It is a case of shifting word classes. One word is transformed from its original word class into another. [23]

- to divide (verb) = rozdělit → divide (noun) = předěl
- to split (verb) = rozdělit → split (noun) = rozštěpení
- map (noun) = mapa → map (verb) = zmapovat
- look (verb) = zaměřit se, podívat se → look (noun) = pohled
- point (noun) = bod → point (verb) = ukázat
- run (verb) = procházet, vést → run (noun) = cesta
- crash (noun) = krize, krach → crash (verb) = zkrachovat
- hit (verb) = zasáhnout → hit (noun) = zásah
- wealthy (adjective) = bohatý → the wealthy (noun) = bohatí lidé
- unemployed (adjective) = bez práce, nezaměstnaný → the unemployed (noun) = nezaměstnaní

4.2.1.1.6 Derivation

Derivation or so-called affixation is one of the most common word formation types applied in English language. Affix or affixes are employed in an effort to build new words. Affixes can be found in English in two forms, prefixes and suffixes. [24]

4.2.1.1.6.1 Prefixation

The most occurred prefixes include de-, mis-, re-, self-, anti- and countless others. [25] Prefixes stand before the stem of the word.

- **unease** = nespokojenost, neklid
- **undertake** = provést
- **incorporate** = začlenit
- **subtitle** = podtitulek
- **research** = výzkum
- **disease** = nemoc

4.2.1.1.6.2 Suffixation

Among the frequently used suffixes falls -ist, -ize, -ism, -able and a slew of others. [26] Suffixes are positioned after the root word.

- **increasingly** = stále více
- **employment** = zaměstnanost
- **information** = informace
- **idleness** = zahálka
- **reasonable** = rozumný
- **consistently** = pevně
- **useful** = užitečný
- **significant** = významný
- **identify** = identifikovat
- the United Kingdom = Velká Británie
- **downwards** = směrem dolů

4.2.1.1.6.3 Prefixation and Suffixation

- **deindustrialisation** = deindustrializace
- **inequality** = nerovnost
- **unemployment** = nezaměstnanost
- **disability** = postižení
- **imprisonment** = uvěznění
- **importantly** = především
- **importance** = významnost

4.2.1.2 Collocations

Collocation includes two or more words that are routinely combined. [27]

- give an impression = vykazovat
- chapter draws on = kapitola z něčeho čerpá
- way to put something = způsob, jak něco vyjádřit
- state something clearly = zřetelně uvést
- paint a picture = vykresit obraz

- take into account = zohlednit, brát v úvahu
- over the course = v průběhu
- make a point clear = objasnit
- in terms of = z hlediska, co se týče
- through the lens = skrz objektiv, z perspektivy

4.2.1.3 Idioms

Idioms are figurative expressions. The words individually have a different meaning than collectively. [28]

- as good as it gets = lepší už to nebude, situace se příliš nezměnila
- to get by = přežít, vyžít

4.2.2 Morphosyntactic level

4.2.2.1 Passive voice

Passive voice is used in cases when the agent is unknown, unspecified, unimportant or with the intent of emphasizing some information.

Original: *On the Tetris map each city **is presented** as the collection of tracts which constitute it on a rough population cartogram of the country.*

Translation: *Tetrisová mapa **zobrazuje** každé město jako plochu, kterou představuje na přibližném populačním kartogramu země.*

Original: *As **has been well chronicled**, many northern cities in England have felt the full force of deindustrialisation since it took hold in the late 1970s.*

Translation: *Jak **bylo** dobře **zdokumentováno**, mnoho severoanglických měst pocítilo plnou sílu deindustrializace od jejího nástupu na konci 70. let.*

Original: *For details of how these figures **were calculated** for small areas see Dorling and Thomas (2004).*

Translation: *Podrobnosti o **výpočtech** těchto údajů pro malá území najdete v Dorling a Thomas (2004).*

Original: *Rates below 6.5 per cent of this population **were found** only in Aldershot, Reading, Cambridge, Crawley, Oxford, Worthing and our anomalous friend in the North: York.*

Translation: *Hodnota menší než 6,5 procenta žadatelů **je** pouze ve městech Aldershot, Reading, Cambridge, Crawley, Oxford, Worthing a již zmiňovaná odchylka na severu ve městě York.*

4.2.2.2 Gerunds

Gerunds act like nouns, however, they are still verbs with suffix -ing.

Original: *To suggest that we now know enough to be less vague about **defining** the North–South divide*

Translation: *Navrhnout, že nyní již víme dost na to, abychom při **definování** předělu mezi severem a jihem mohli být konkrétnější.*

Original: *A line is suggested where the North–South divide can be said to run, and an argument is made that it is worth **drawing** the line quite precisely.*

Translation: *Určí se hranice, kde lze říci, že se nachází předěl mezi severem a jihem a diskutuje se, zda je nutné, aby byla **definována** naprosto přesně.*

Original: ***Driving** from the South through Birmingham to Stoke means **driving** past people who on average are destined to live two or three fewer years less than the highest averages of almost 80, four years down by the time you hit the cities of the north–west.*

Translation: ***Projíždíme-li** z jihu přes Birmingham do Stoke, **potkáváme** lidi, kteří mají předurčeno prožít o dva nebo tři roky kratší život, než obyvatelé jiných měst, kde průměrná délka života obvykle dosahuje 80 let, a o čtyři roky méně ve srovnání s obyvateli měst na severozápadě.*

Original: *One result of both the numbers living in poverty **rising** and the riches of the wealthy in Britain increasing dramatically is that those in the middle begin to feel quite badly off and increasingly threatened.*

Translation: *Jedním z důsledků plynoucích z obou **narůstajících** hodnot, lidí žijících v chudobě a dramatického nárůstu majetku bohatých lidí v Británii, je to, že lidé uprostřed začínají mít pocit, že jsou na tom ekonomicky docela špatně a že jsou čím dál ohroženější.*

Original: *For many students from the South, if they have lived in the North it will be for three years spent in places like Durham, or York, Manchester or Leeds, before **heading** south again upon graduation.*

Translation: *Pro mnoho studentů z jihu, pokud pocházejí ze severu, stráví tři roky na místech jako Durham nebo York, Manchester nebo Leeds, než se po promoci **vrátí** na jih.*

4.2.2.3 Participles

Participles are created by adding suffix -ing to verbs, through which verb forms are constructed that act like adjectives.

Original: *To allow for an estimate of the changing rates of poverty in each city in the absence of such income data the Figure 2.3 shows the **changing** proportion of households estimated to be **living** in poverty according to calculations made following the 1990 Breadline Britain survey and the 1999 Poverty and Social Exclusion Survey (by researchers **working** with the Joseph Rowntree Foundation).*

Translation: *Aby bylo možné odhadnout **měníci** se míru chudoby v jednotlivých městech, bez vypočtených údajů o příjmu, využívá obrázek 2.3 měnící se podíl domácností, které **žijí** v chudobě, podle výpočtů průzkumu Breadline Britain z roku 1990 a průzkumu chudoby a sociálního vyloučení „Poverty and Social Exclusion Survey” (PSE) z roku 1999 (proveden výzkumníky **spolupracujícími** s Joseph Rowntree Foundation).*

Original: *The highest increase, of an additional 10 per cent of the population **living** in poverty over the course of the 1990s, is found in London, followed by a 9 per cent rise in Luton, Birmingham and Bradford.*

Translation: *Nejvyšší nárůst, o 10 procent, populace **žijící** v chudobě v průběhu 90. let, byl zaznamenán v Londýně, následovaný devítiprocentním nárůstem v Lutonu, Birminghamu a Bradfordu.*

Original: *What is most **telling** is where they then move on to.*

Translation: *Nejvíce **vypovídající** je potom to, kam se přesunou.*

Original: *Just to make the point clear, Figure 2.4 shows the spatial distribution of the individuals in cities **holding** a university degree in the year 2003, as a proportion of the total economically active population.*

Translation: *Pro objasnění, obrázek 2.4 ukazuje prostorové rozložení jedinců ve městech **s** vysokoškolským titulem v roce 2003, jako podíl na celkové ekonomicky aktivní populaci.*

4.2.2.4 Multiple sentence

Multiple sentence always consists of more than one clause. English distinguishes three types, compound, complex or complex-compound sentences.

4.2.2.4.1 Sentence types: Compound sentence

Compound sentence contains two or more main clauses.

Original: *On the conventional map the urban boundary of each city is shown, but many cities of course appear just as specks on the national map.*

Translation: *Na obyčejných mapách jsou uvedeny městské hranice každého města, ale mnohá z nich jsou však na národní mapě viditelná pouze jako tečka.*

Original: *This is an old pattern of inequality, but one which has strengthened in recent decades.*

Translation: *Tohle je starý model nerovností, který však v posledních dekádách zesílil.*

Original: *Very few people now live on these benefits for long periods, but many come on and off benefits, repeatedly, through their lives.*

Translation: *Velmi málo lidí nyní žije z těchto dávek po delší dobu, ale mnoho z nich si tyto dávky s přestávkami pobírá v průběhu svého života.*

Original: *Many cannot find work, but by 2008 more people than ever were also working in Britain.*

Translation: *Mnoho lidí má problém si najít práci, ale zároveň do roku 2008 pracovalo v Británii více lidí, než kdy dříve.*

Original: *Areas around the vale of York and Cheshire are contenders here – but they are still northern.*

Translation: *Oblasti kolem údolí Yorku a Cheshire jsou takovými adepty, ale i tak jsou severní.*

4.2.2.4.2 Sentence types: Complex sentence

Complex sentence consists of one main clause and any number of subordinate/dependent clauses.

Original: *I will argue that the North–South divide has grown in importance since the early 1970s.*

Translation: *Budu tvrdit, že předěl mezi severem a jihem se stal významným na začátku 70. let.*

Original: *England, it seems, is a country which is split in two and increasingly at unease with itself and what it is becoming.*

Translation: *Zdá se, že Anglie je zemí, která je rozdělena na dvě části a je stále nespokojenější sama se sebou a s tím, kam se ubírá.*

Original: *It should be noted that four aspects of the database are unique.*

Translation: *Je třeba poznamenat, že čtyři aspekty databáze jsou jedinečné.*

Original: *As has been well chronicled, many northern cities in England have felt the full force of deindustrialisation since it took hold in the late 1970s.*

Translation: *Jak bylo dobře zdokumentováno, mnoho severoanglických měst pocítilo plnou sílu deindustrializace od jejího nástupu na konci 70. let.*

Original: *The chapter concludes to suggest that the divide has deepened in recent years.*

Translation: *Kapitola dochází k závěru, že se v posledních letech rozdíly prohloubily.*

4.2.2.4.3 Sentence types: Complex-compound sentence

Complex-compound sentence consists of at least two main clauses and at least one dependent clause.

Original: *A line is suggested where the North–South divide can be said to run, and an argument is made that it is worth drawing the line quite precisely.*

Translation: *Určí se hranice, kde lze říci, že se nachází předěl mezi severem a jihem a diskutuje se, zda je nutné, aby byla definována naprosto přesně.*

Original: *Manufacturing industry in Britain continues to decline as fast as it ever did – faster even very recently given the downturn that started in 2008 (and see also Chapter 10).*

Translation: *Úpadek výrobního průmyslu nadále postupuje s nepolevující intenzitou. V nedávné době dokonce ještě rychleji vzhledem k ekonomickému poklesu, který započal v roce 2008 (viz. kapitola 10).*

Original: *There are many ways in which lack of work can be measured and many of these are included in the database that this chapter draws on.*

Translation: *Existuje mnoho způsobů, jak lze změřit nedostatek pracovních příležitostí, a mnoho z nich je zahrnuto v databázi, z níž čerpá tato kapitola.*

Original: *With the economic crash that hit during 2008 and became so much worse in 2009 it is easy to forget that all was far from well in a country as divided as Britain even before the job market declined.*

Translation: *S ekonomickou krizí, která udeřila v roce 2008 a výrazně se zhoršila během roku 2009, lze snadno zapomenout, že ještě před propadem trhu práce nebylo v zemi, natolik rozdělené jako je Británie, zdaleka všechno dobré.*

4.2.2.4.4 Independent/main clause

Independent clause contains a subject and a verb. It can stand on its own and it captures the main idea.

Original: *On the conventional map the urban boundary of each city is shown, but many cities of course appear just as specks on the national map.*

Translation: *Na obyčejných mapách jsou uvedeny městské hranice každého města, ale mnohá z nich jsou však na národní mapě viditelná pouze jako tečka.*

4.2.2.4.5 Subordinate/dependent clause

Subordinate clauses or also called dependent clauses further define and expand the main sentence.

4.2.2.4.5.1 Nominal content clause

Nominal content clauses can be introduced by *that* or *wh*-words. They operate as nominal phrases. [29]

Original: *I will argue **that the North–South divide has grown in importance since the early 1970s.***

Translation: *Budu tvrdit, **že předěl mezi severem a jihem se stal významným na začátku 70. let.***

Original: *It should be noted **that four aspects of the database are unique.***

Translation: *Je třeba poznamenat, **že čtyři aspekty databáze jsou jedinečné.***

Original: *With the economic crash that hit during 2008 and became so much worse in 2009 it is easy to forget **that all was far from well in a country as divided as Britain** even before the job market declined.*

Translation: *S ekonomickou krizí, která udeřila v roce 2008 a výrazně se zhoršila během roku 2009, lze snadno zapomenout, **že ještě před propadem trhu práce nebylo v zemi, natolik rozdělené jako je Británie, zdaleka všechno dobré.***

4.2.2.4.5.2 Relative clause

Relative clauses begin with relative expressions such as pronouns, adverbs and particles. [30]

Original: *England, it seems, is a country **which is split in two and increasingly at unease with itself** and what it is becoming.*

Translation: *Zdá se, že Anglie je zemí, **která je rozdělena na dvě části a je stále nespokojenější sama se sebou** a s tím, kam se ubírá.*

Original: *A line is suggested where the North–South divide can be said to run, and an argument is made **that it is worth drawing the line quite precisely.***

Translation: *Určí se hranice, kde lze říci, že se nachází předěl mezi severem a jihem a diskutuje se, **zda je nutné, aby byla definována naprosto přesně.***

Original: *The chapter concludes to suggest **that the divide has deepened in recent years.***

Translation: *Kapitola dochází k závěru, že se **v posledních letech rozdílly prohloubily.***

Original: *Manufacturing industry in Britain continues to decline as fast as it ever did – faster even very recently given the downturn **that started in 2008** (and see also Chapter 10).*

Translation: *Úpadek výrobního průmyslu nadále postupuje s nepolevující intenzitou. V nedávné době dokonce ještě rychleji vzhledem k ekonomickému poklesu, **který započal v roce 2008** (viz. kapitola 10).*

Original: *There are many ways in which lack of work can be measured and many of these are included in the database **that this chapter draws on.***

Translation: *Existuje mnoho způsobů, jak lze změřit nedostatek pracovních příležitostí, a mnoho z nich je zahrnuto v databázi, **z níž čerpá tato kapitola.***

4.2.2.4.5.3 Nominal relative clause

Nominal relative clauses begin using what, when, where, how, which, why or expressions ending with -ever (whoever, whatever, whichever, wherever, however). [31]

Original: *England, it seems, is a country which is split in two and increasingly at unease with itself **and what it is becoming.***

Translation: *Zdá se, že Anglie je zemí, která je rozdělena na dvě části a je stále nespokojenější sama se sebou **a s tím, kam se ubírá.***

4.2.2.4.5.4 Adverbial clause

Adverbial clauses function as adverbials. [32]

Original: ***As has been well chronicled,** many northern cities in England have felt the full force of deindustrialisation **since it took hold in the late 1970s.***

Translation: ***Jak bylo dobře zdokumentováno,** mnoho severoanglických měst pocítilo plnou sílu deindustrializace **od jejího nástupu na konci 70. let.***

Original: *With the economic crash that hit during 2008 and became so much worse in 2009 it is easy to forget that all was far from well in a country as divided as Britain even before the job market declined.*

Translation: *S ekonomickou krizí, která udeřila v roce 2008 a výrazně se zhoršila během roku 2009, lze snadno zapomenout, že **ještě před propadem trhu práce** nebylo v zemi, natolik rozdělené jako je Británie, zdaleka všechno dobré.*

4.2.3 Textual cohesion

Cohesion is a system of lexical, grammatical and other relationships interlinking particular parts of a text. The five types of cohesive methods in English are reference, substitution, ellipsis, conjunction and lexical cohesion. [33]

4.2.3.1 Reference

Reference points out to a term used in a text. [34] In English, referring words include personal pronouns, determiners, adjectives, and adverbs. [35]

4.2.3.1.1 Anaphoric reference

Anaphoric reference refers to something that was declared beforehand in the text. It points back. [36]

Original: ***England**, it seems, is a country which is split in two and increasingly at unease with **itself** and what **it** is becoming.*

Translation: *Zdá se, že **Anglie** je zemí, která je rozdělena na dvě části a je stále nespokojenější **sama se sebou** a s tím, kam se ubírá.*

Original: *It should be noted that four aspects of the **database** are unique. First, amongst other geographies, **it** collates data for major cities in England as defined by their built-up urban boundaries.*

Translation: *Je třeba poznamenat, že čtyři aspekty **databáze** jsou jedinečné. Za prvé, v porovnání s jinými geografickými disciplínami sbírá a porovnává data o velkých městech Anglie vymezených hranicemi jejich zastavěných částí.*

Original: *First, amongst other geographies, it collates data for major **cities** in England as defined by **their** built-up urban boundaries.*

Translation: *Za prvé, v porovnání s jinými geografickými disciplínami sbírá a porovnává data o velkých **městech** Anglie vymezených hranicemi **jejich** zastavěných částí.*

Original: ***This** allows cities to be compared in a way which is not influenced by whether their official administrative boundaries happen to incorporate a great deal of their hinterland or not.*

Translation: ***Toto** umožňuje srovnání měst způsobem, který není ovlivněn tím, zda jejich oficiální správní hranice nezačleňuje i významnou část přilehlého venkova.*

4.2.3.1.2 Cataphoric reference

Cataphoric reference refers to something that will be addressed later. It points forward. [37]

- **the extent of** the social, economic and political North–South divide
  - rozsah sociálního, ekonomického a politického předělu mezi severem a jihem
- **the rate of** poverty
  - míra chudoby
- **the distribution of** income
  - rozložení příjmů
- **the proportion of** the economically active population
  - podíl ekonomicky aktivní populace
- **the lack of** supply
  - nedostatek nabídky

4.2.3.2 Substitution

Substitution is the process of replacing a full-meaning unit with a pro-form, such as do, one, or the same. [38]

Original: *This is an old **pattern** of inequality, but **one** which has strengthened in recent decades.*

Translation: *Tohle je starý **model** nerovností, **který** však v posledních dekádách zesílil.*

Original: *The parliamentary constituency with the highest poverty rates in Britain in recent years recorded up to 41.3 per cent of the population living there aged between ages 25 and 44 **relying on benefits**, and up to 60.3 per cent of the population aged 45–59 **doing so** (Thomas and Dorling, 2007: 143 and 178).*

Translation: *Parlamentní volební obvod s nejvyšší mírou chudoby v Británii v posledních letech zaznamenal až 41,3% populace ve věku 25 až 44 let **odkázané na dávky** a až 60,3% **takto odkázané** populace ve věku 45 - 59 let (Thomas a Dorling, 2007: 143 a 178).*

Original: *More people in Britain who can afford to **try to buy** a house **do so** with far more difficulty than they would **have done** in recent decades; this despite more of us now working and owning on average more houses per household!*

Translation: *Mnoho lidí v Británii, kteří si mohou dovolit **koupí** domu, **tak činí** s většími obtížemi, než v uplynulých desetiletích. I přesto, že nás více pracuje a v průměru vlastníme více domů na domácnost!*

4.2.3.3 Ellipsis

Ellipsis is the exclusion of typically necessary elements by virtue of the fact that the meaning can be deduced from context. The repetition of the elements is therefore superfluous. [39]

Original: *Because the sums of money involved are so large and because cities start off from different bases, it makes more sense to show **absolute** rather than **relative change**.*

Translation: *Vzhledem k tomu, že se bavíme o enormních peněžních částkách a města začínají z různých cenových základů, dává větší smysl ukázat spíše **absolutní** než **relativní změnu**.*

Original: *During 2008 and 2009 we first began to learn that in the most expensive parts of the South of England housing **prices** continued to rise where all around them prices were falling – **falling** fastest further North and West (see Dorling, 2010).*

Translation: *Během roku 2008 a 2009 jsme poprvé zjistili, že v nejbohatších částech jižní Anglie **cený** bydlení nadále rostly, i když všude kolem nich ceny klesaly. Nejrychleji **klesaly** dále na sever a západ (viz Dorling, 2010).*

4.2.3.4 Conjunction

Conjunction involves the use of linking expressions between clauses, sentences and statements. They indicate a relationship between these parts. [40]

Original: ***First**, amongst other geographies, it collates data for major cities in England as defined by their built-up urban boundaries.*

Translation: ***Za prvé**, v porovnání s jinými geografickými disciplínami sbírá a porovná data o velkých městech Anglie vymezených hranicemi jejich zastavěných částí.*

Original: *The people of Stoke, **for example**, live on average almost 77 years each (see Table 2.1).*

Translation: *Obyvatelé města Stoke **například** žijí v průměru 77 let (viz tabulka 2.1).*

Original: *This does, **however**, put the city in the second worse of the five groups shaded in Figure 2.2, which shows the spatial distribution of life expectancy by city from birth for the years 2001 to 2003.*

Translation: *Tím se **však** město řadí jako druhé nejhorší z pěti skupin vystínovaných na obrázku 2.2, který ukazuje prostorové rozložení průměrné délky života, od narození do let 2001-2003.*

Original: *The figure for Leeds is partly the result of the Leeds conurbation not being as extensive as, **for instance**, that of Manchester in population.*

Translation: *Údaje města Leeds jsou částečně výsledkem toho, že městská aglomerace není populačně tak rozsáhlá jako **například** v Manchesteru.*

Original: ***Although** this is understandable, I think we now have enough detailed information on life chances, political views, health and wealth in Britain to be able to say with a little more certainty where the line lies (see Figure 2.7).*

Translation: ***I když** je to pochopitelné, myslím si, že nyní máme dostatek podrobných informací o životních šancích, politických názorech, zdraví a bohatství v Británii, abychom mohli s trochou větší jistoty říci, kde tato hranice leží (viz. obrázek 2.7).*

4.2.3.5 Lexical cohesion

Within lexical cohesion, it is possible to repeat a lexical unit in the same form or in the form of a synonym, cohyponym, hyperonym or paraphrase. [41]

Original: *In this chapter I assess the current extent of the **North–South divide** in England and recent trends in the divided human geography of the country. I will argue that the **North–South divide** has grown in importance since the early 1970s.*

Translation: *V této kapitole hodnotím současný rozsah **předělu mezi severem a jihem** Anglie a nedávné trendy v rozdílné antropogeografii země. Budu tvrdit, že **předěl mezi severem a jihem** se stal významným na začátku 70. let.*

Original: *Second, the database collects very up-to-date **information** as well as **data** from the past to allow comparison using comparable boundaries.*

Translation: *Za druhé, databáze shromažďuje velmi aktuální **informace** i **data** z minulosti, aby bylo možné porovnání pomocí srovnatelných hranic.*

Original: ***Maps**, although out of fashion in much contemporary English geography, are useful here. In this chapter both conventional **maps** and a Tetris **map** (population cartogram) of cities are presented. On the conventional **map** the urban boundary of each city is shown, but many cities of course appear just as specks on the national **map**.*

Translation: *Mapy, přestože jsou pro značnou část současné anglické geografie zastaralé, jsou v tomto případě užitečné. V této kapitole jsou uvedeny obyčejné **mapy** i tetrisové **mapy** měst (populační kartogramy). Na obyčejných **mapách** jsou uvedeny městské hranice každého města, ale mnohá z nich jsou však na národní **mapě** viditelná pouze jako tečka.*

Original: *As **recession/crash/depression** hit, the North–South divide described in this chapter swiftly sharpened.*

Translation: *Ve chvíli, kdy zasáhla **ekonomická krize**, se okamžitě vyostřil předěl mezi severem a jihem, popsany v této kapitole.*

4.2.4 Particular problems/Difficulties

The first problem arose with the term human geography, which is a part of the title of this bachelor thesis. The dilemma in this case was with the translation itself. Based on Tomáš Matějček, there are various possible equivalents in Czech. He mentions terms such as socioekonomická geografie, sociálněekonomická geografie, ekonomická geografie, sociální geografie and humánní geografie. [42] The term humánní geografie gives the impression of a literal translation as opposed to a faithful equivalent. Socioekonomická geografie is seemingly long. However, as stated in Anglicko-český slovník s dodatky by Antonín Osička and Ivan Poldauf human geography can be translated as antropogeografie. [43] This term is shorter and it appears to be the best match. Hence it was selected for the target translation.

Another problematic word was the word nip. The author of the source text, Danny Dorling used it with single quotation marks. This might possibly be due to the unusual usage. In Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky is the Czech equivalent vyklínit se, which fails to fit in the sentence in all aspects. [44] In consequence the word zasahovat was suggested and chosen.

Original: *By county the North lies above the old counties of Gloucestershire, Warwickshire, Leicestershire and Lincolnshire and ‘**nips**’ only into parts of some of those counties.*

Translation: *Podle hrabství leží sever nad starými venkovskými oblastmi Gloucestershire, Warwickshire, Leicestershire a Lincolnshire a „**zasahuje**“ jenom do částí těchto venkovských oblastí.*

Daniel Dorling is known for his style of writing with typical characteristics of using long sentences. In view of this the text may be stylistically problematic, complicated to read and perhaps even puzzling for some readers. Bearing that in mind some sentences in the target translation were split up.

Original: *More people in Britain who can afford to try to buy a house do so with far more difficulty than they would have done in recent decades; this despite more of us now working and owning on average more houses per household!*

Translation: *Mnoho lidí v Británii, kteří si mohou dovolit koupi domu, tak činí s většími obtížemi, než v uplynulých desetiletích. I přesto, že nás více pracuje a v průměru vlastníme více domů na domácnost!*

Original: *A useful summary of England's human geography can be created by aggregating the variables described so far to create a very simple overall index of the state of the English cities, combining the five traditional measures of quality of life as seen through lack of disease, ignorance, idleness, want and squalor as reflected through their modern day equivalents of high life expectancy, good qualifications, low work-related benefit claims, low rates of poverty and high house prices.*

Translation: *Užitečné shrnutí anglické antropogeografie může být vytvořeno součtem dosud popsaných proměnných. Tím vytvoříme velmi jednoduchý celkový index stavu anglických měst, který kombinuje pět tradičních měřítek kvality života. Mluvíme o absenci nemoci, nevzdělanosti, zahálce, bídě a o nuzném bydlení. Ty se odrážejí v jejich současných protějšcích průměrné délce života, dobré kvalifikaci, nízké míře pobírání dávek při zaměstnanosti, nízké míře chudoby a rozumných cenách bydlení.*

Here can be translated as *zde*, though *v tomto případě* is more specific and informational.

Original: *Maps, although out of fashion in much contemporary English geography, are useful here.*

Translation: *Mapy, přestože jsou pro značnou část současné anglické geografie zastaralé, jsou v tomto případě užitečné.*

In this example the infinitive construction to decline was changed into a noun and the sentence was further divided into two parts to improve upon clarity.

Original: *Manufacturing industry in Britain continues to decline as fast as it ever did – faster even very recently given the downturn that started in 2008 (and see also Chapter 10).*

Translation: *Úpadek výrobního průmyslu nadále postupuje s nepolevující intenzitou. V nedávné době dokonce ještě rychleji vzhledem k ekonomickému poklesu, který započal v roce 2008 (viz. kapitola 10).*

The modification in here, applied for clarification, comprises an additional adjective.

Original: *The highest concentrations of the economically active population in England qualified to **degree level** are observed in Cambridge, Oxford and London, and also York, Warrington, Bristol, Crawley, Norwich and Brighton, where the proportion of the economically active population with a **degree** is over 40 per cent.*

Translation: *Nejvyšší koncentrace ekonomicky aktivní populace v Anglii s **vysokoškolským titulem** je pozorována v Cambridge, v Oxfordu a v*

*Londýně, stejně jako v Yorku, v Warringtonu, v Bristolu, v Crawley, v Norwichi a v Brightonu, kde podíl ekonomicky aktivní populace s **vysokoškolským titulem** přesahuje 40 procent.*

Dorling uses no children, nevertheless the meaning in this case was most likely intended to be grown up children living on their own.

Original: *Those living in the North cannot move to London until they have **no children** and so need little space, or have a relative rich enough to finance their move.*

Translation: *Lidé žijící na severu se nemohou přestěhovat do Londýna dříve, než jejich **děti dospějí** a jim bude stačit jen malý prostor a nebo pokud nemají dostatečně bohaté příbuzné, kteří by jim financovali jejich nové bydlení.*

The phrase worse off was a little problematic in a sense that if the author were to use Czech equivalent lidem, kteří jsou na tom hůře, the end result might not be specific enough and it would not sound natural.

Original: *Other than asylum-seekers, the very **worse-off** are housed still by the state.*

Translation: *Vedle uchazečů o azyl poskytuje ubytování i **špatně situovaným lidem** stát.*

With the purpose of maintaining the original meaning and conveying the same message, the whole structure of a sentence needed to be changed in some cases.

Original: *The very best off are building huge swimming pools under their Westminster and Kensington mansions, palatial home cinemas, underground garages for their multiple cars, and remodelling their interior decorations regularly in those parts of the capital home to the world's super-rich.*

Translation: *V těch částech hlavního města, kde žijí nejbohatší lidé světa, si nejlépe postavení staví pod svými sídly ve Westminsteru a Kensingtonu obrovské bazény, honosná domácí kina, podzemní garáže pro jejich vozy a pravidelně mění jejich bytové dekorace.*

Original: *To focus on the English North–South divide because it is worth telling longer and separate stories for the other countries of the Isles*

Translation: *Zaměřit se na předěl mezi severem a jihem v Anglii, protože příběhy ostatních zemí Britských ostrovů stojí za delší a samostatné vyprávění.*

5. GLOSSARY

English	Definition/Synonym	Czech
acute (<i>adj.</i>)	critical	kritický [45]
affluence (<i>n.</i>)	wealth, riches	hojnost, nadbytek, bohatství [46]
aggregated (<i>adj.</i>)	combined, entirety	úhrnný, celkový, seskupený [47] in this context - dohromady, součtem
at the cusp of	on the verge, borderline	v bodě zvratu [48], in this context - těsně před
bail out (<i>n.</i>)	help from financial difficulties [91]	finanční pomoc, in this context - záchranná opatření
brass tacks	get to the point, to the essential thing	dostat se k jádru věci, soustředit se na podstatu věci [49] in this context - hledání podstatného
census tract	counting the number of people living in a certain area	sčítání lidu [50]
cluster (<i>v.</i>)	group together	shromáždit se [51] in this context - shlukovat se
coerce (<i>v.</i>)	force, pressure	donutit, přinutit [52]
colonial outpost	settlement outside the main territory	koloniální výspa [53]
comprise (<i>v.</i>)	to be made up of	skládat se z [54] in this context - být tvořen z
constituency (<i>n.</i>)	electoral district; " <i>the voters or residents in a district represented by an elective officer</i> " [92]	volební obvod [55] in this context - parlamentní volební obvod

English	Definition/Synonym	Czech
constitute (<i>v.</i>)	represent	představovat, reprezentovat [56]
contender (<i>n.</i>)	candidate, applicant	uchazeč [57] in this context - adept
conurbation (<i>n.</i>)	accumulation of settlements or cities integrated together into an area	městská aglomerace [58]
demise (<i>n.</i>)	extinction, end	zánik [59]
denominator (<i>n.</i>)	bottom number in a fraction	jmenovatel, průměrná úroveň, standard [60]
enclave (<i>n.</i>)	territory within another territory [93]	enkláva [61]
equalize (<i>v.</i>)	equal, match	vyrovnat, uvést do rovnováhy [62]
equity (<i>n.</i>)	money of the owner or partners of the company; utilized to finance the company	vlastní kapitál [63]
eschew (<i>v.</i>)	to avoid something	vyvarovat se [64]
exacerbate (<i>v.</i>)	make something worse, worsen	zhoršit [65] in this context - prohloubit
exclave (<i>n.</i>)	territory separated from the fundamental part and surrounded by another territory [94]	exkláva, část země na cizím státním území [66]
gradient (<i>n.</i>)	incline	gradient, postupně stoupající/klesající [67]
grim (<i>adj.</i>)	gloomy	ponurý, chmurný [68] in this context - pochmurný

English	Definition/Synonym	Czech
hinterland (<i>n.</i>)	area surrounded mainly by nature with low population density; country, country area	venkov, venkovské oblasti, provincie, okolí [69] in this context - přilehlý venkov
human geography	The science of the spatial arrangement of human society, their activities and their relationship to the environment. [95]	antropogeografie [70], humánní geografie, socioekonomická geografie [71]
idleness (<i>n.</i>)	being unemployed [96]; laziness	zahálčivost, lenost [72] in this context - zahálka
ignorance (<i>n.</i>)	lack of knowledge	nevědomost, neinformovanost [73] in this context - nevzdělanost
Income Support	financial help for people with minimal earnings, financed by the state	sociální dávky [74]
Jobseekers Allowance	financial help for unemployed people [97]	podpora v nezaměstnanosti [75]
nip (<i>v.</i>)	touch, meddle	vyklínit se [76], in this context - zasahovat
nuance (<i>n.</i>)	subtle difference	nuance, jemný rozdíl [77]
numerator (<i>n.</i>)	upper number in a fraction	čítatel [78]
pertain (<i>v.</i>)	associate/ relate to something	vztahovat se [79]
polarisation (<i>n.</i>)	the process of division, differentiate	polarizace, vyhraňování, vyhranění [80]
premiership (<i>n.</i>)	the best football league in England [98]	nejvyšší liga [81]
quango (<i>n.</i>)	a partly autonomous, non-governmental organization	částečně autonomní nevládní organizace [82]

English	Definition/Synonym	Czech
rigid (<i>adj.</i>)	something fixed, inflexible or uncompromising	neohebný, nepřizpůsobivý [83] in this context - fixní
spatial level	"A type defining a set of attributes, keeping track of the spatial extent of its instances (members)." [99]	prostorová úroveň [84]
squalor (<i>n.</i>)	the state of being filthy due to poverty [100]; filth, filthiness, dirt, poverty	špína, nouze, bída [85] in this context - nuzné bydlení
tract (<i>n.</i>)	area of land [101]; surface, area	plocha, oblast [86]
up the spokes	within driving distance	v dojezdové vzdálenosti
vague (<i>adj.</i>)	not stated clearly	nejasný, nepřesný [87]
vale (<i>n.</i>)	valley	údolí [88]
want (<i>n.</i>)	living without bare necessities [102]; poverty, penury [103]	bída, nouze [89]
welfare benefits	financial help for people who are sick, poor or unemployed; funded by the state [104]	sociální dávky [90]

6. CONCLUSION

The intention of this Bachelor's thesis was to cover a topic from the branch of geography, namely geography dealing with spatial distribution of society and their activities, referred to as anthropogeography or human geography.

During the process of translation, I was confronted with some difficulties. One of them being the employment of complex syntax by the author of the source text, Danny Dorling. For better comprehension, several sentences in the target text were divided.

It was crucial to be mindful of the fact that both languages require different syntactic structures and apply the particular rules accordingly.

There have been instances where the vocabulary used was context-dependent and I was encountered with a search for a fitting equivalent.

This thesis enabled me to gain new insights on translation and the problems that go hand in hand with this process. On top of that, it enlarged my understanding of social geography.

The commentary was beneficial for revision and recapitulation of certain language levels and cohesion types. The glossary helped to broaden my horizons with a diverse range of vocabulary. I also had the opportunity to acquaint myself with a number of literature sources. From grammar books through books dealing with the theoretical aspect of translation to numerous dictionaries.

I now appreciate the art of translation and the comprehensiveness of it to an even greater extent.

7. ENDNOTES

- 1 HOUSE, Juliane. *Translation: A Multidisciplinary Approach*. p. 6
- 2 XAVIER, John. *Why Translation Can be Difficult*. [online]. [accessed 04.04.2020]. Available from: https://www.streetdirectory.com/travel_guide/106477/languages/why_translation_can_be_difficult.html
- 3 *About Juliane House: German academic (1942-) | Biography, Facts, Career, Wiki, Life*. [online]. [accessed 20.11.2020]. Available from: <https://peoplepill.com/people/juliane-house/>
- 4 HOUSE, Juliane. *Translation: The Basics*. p. 6
- 5 FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces*. p. 28
- 6 HRDLIČKA, Milan. *Literární překlad a komunikace*. p. 60-61
- 7 JACOBSON, Roman. *On Linguistic Aspects of Translation*. p. 233
- 8 RAISOVÁ, Eva. *Model překladatelského procesu. Překlad mezi didaktikou cizích jazyků a translatologií*. p. 7
- 9 LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. p. 53
- 10 DR TILER, Emma. October 2013. *Vinay and Darbelnet*. [online]. [accessed 20.11.2020]. Available from: <http://tree-genie.co.uk/Translation/Vinay%20and%20Darbelnet.pdf>
- 11 VINAY, Jean-Paul, DARBELNET, Jean. *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation*. p. 31 - 41
- 12 VESELÝ, Karel. *Anglo-americké reálie*. p. 87
- 13 KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. p. 21
- 14 HENNIG, Benjamin. *Danny Dorling. Bio*. [online]. [accessed 15.03.2021]. Available from: http://www.dannydorling.org/?page_id=31
- 15 Ibid
- 16 Ibid
- 17 *RoadPeace - The National Charity for Road Crash Victims*. [online]. [accessed 20.04.2021]. Available from: <https://www.roadpeace.org>

- 18 VOGEL, Radek. *Basics of lexicology*. p.19
- 19 Ibid p.20
- 20 HLADKÝ, Josef and CHOVANEC, Jan. *Úvod do studia anglického jazyka*. p. 64
- 21 VOREL, Robert. *Úvod do studia anglického jazyka*. p. 84
- 22 Ibid p. 83
- 23 Ibid
- 24 Ibid p. 82
- 25 Ibid
- 26 Ibid
- 27 VOGEL, Radek. *Basics of lexicology*. p. 64
- 28 Ibid
- 29 VESELOVSKÁ, Ludmila. *English syntax: syllabi, examples and exercises*. p.103
- 30 DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. p. 611
- 31 Ibid
- 32 Ibid p. 627
- 33 KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. p. 101
- 34 Ibid
- 35 DONTCHEVA-NAVRATILOVA, OLGA. *Grammatical structures in English: Meaning in context*. p. 32
- 36 GEANEY, Declan. *Discourse Analysis and Related Topics For Teachers of English As a Second Language*. p. 81
- 37 Ibid
- 38 KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. p. 102
- 39 DONTCHEVA-NAVRATILOVA, OLGA. *Grammatical structures in English: Meaning in context*. p. 37

- 40 Ibid p. 29
- 41 KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. p. 103
- 42 MATĚJČEK, Tomáš. *Malý geografický a ekologický slovník. Příručka pro školy i veřejnost*. p. 104 + 105
- 43 OSIČKA, Antonín and POLDAUF, Ivan. *Anglicko-český slovník s dodatky. 4th ed.* p. 21
- 44 *Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky*. p. 300
- 45 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 50
- 46 Ibid p. 60
- 47 Ibid p. 62
- 48 Ibid p. 465
- 49 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1510
- 50 HEGEROVÁ, Věra. *Anglicko-český, česko-anglický studijní slovník*. p. 119
- 51 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 343
- 52 Ibid p. 350
- 53 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1051
- 54 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 380
- 55 Ibid p. 398
- 56 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 360
- 57 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 403
- 58 Ibid p. 409
- 59 Ibid p. 505

- 60 Ibid p. 508
- 61 Ibid p. 652
- 62 HEGEROVÁ, Věra. *Anglicko-český, česko-anglický studijní slovník*. p. 247
- 63 *Anglicko-český a česko-anglický slovníček klíčových slov k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS)*. p. 12
- 64 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 675
- 65 HEGEROVÁ, Věra. *Anglicko-český, česko-anglický studijní slovník*. p. 250
- 66 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. p. 689
- 67 Ibid p. 922
- 68 Ibid p. 936
- 69 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník II F-M 2nd ed.* p. 328
- 70 OSIČKA, Antonín and POLDAUF, Ivan. *Anglicko-český slovník s dodatky. 4th ed.* p. 21
- 71 MATĚJČEK, Tomáš. *Malý geografický a ekologický slovník. Příručka pro školy i veřejnost*. p. 41
- 72 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník II H-R*. p. 1076
- 73 Ibid p. 1077
- 74 VOGEL, Radek and MUŽÍKOVÁ, Jana and ZÁKOSTELSKÁ, Jiřina. *Glosář k učebnici English for business studies (Ian MacKenzie) včetně změn v 2. vydání - second edition (2002)*. p. 68
- 75 ČIHÁNKOVÁ, Ivana. *English for social workers*. p. 113
- 76 *Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky*. p. 300
- 77 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník II H-R*. p. 1494

- 78 Ibid p. 1496
- 79 Ibid p. 1608
- 80 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1129
- 81 *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus*. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://dictionary.cambridge.org>
- 82 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1196
- 83 HEGEROVÁ, Věra. *Anglicko-český, česko-anglický studijní slovník*. p. 615
- 84 Ibid p. 690 + 411
- 85 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1435
- 86 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník IV T-Z*. p. 114
- 87 Ibid p. 247
- 88 Ibid p. 248
- 89 HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník III S-Z*. p. 2591
- 90 FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. p. 1685
- 91 *Dictionary by Merriam-Webster: America's most-trusted online dictionary*. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.merriam-webster.com>
- 92 *Dictionary.com | Meanings and Definitions of Words at Dictionary.com*. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.dictionary.com>
- 93 Ibid
- 94 Ibid
- 95 MATĚJČEK, Tomáš. *Malý geografický a ekologický slovník. Příručka pro školy i veřejnost*. p. 105
- 96 *Dictionary by Merriam-Webster: America's most-trusted online dictionary*. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.merriam-webster.com>

- 97 *Dictionary.com | Meanings and Definitions of Words at Dictionary.com.* [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.dictionary.com>
- 98 *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus.* [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://dictionary.cambridge.org>
- 99 *IGI Global. What is spatial level.* [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.igi-global.com/dictionary/spatial-data-multidimensional-conceptual-models/27894>
- 100 *Dictionary by Merriam-Webster: America's most-trusted online dictionary.* [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.merriam-webster.com>
- 101 Ibid
- 102 Ibid
- 103 *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary: Eleventh Edition. New Ways to Find the Words You Need.* p.1408 + 973
- 104 *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus.* [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://dictionary.cambridge.org>

8. BIBLIOGRAPHY

8.1 Print sources

Anglicko-český a česko-anglický slovníček klíčových slov k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS). Praha: HZ Praha, 2003. ISBN: ISBN 80-239-1817-6

Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-3259-3

COE, Neil and JONES, Andrew. *The Economic Geography of the UK*. London: Sage Publications Ltd, 2010. 978-1-84920-089-9

ČIHÁNKOVÁ, Ivana. *English for social workers*. Praha: Jabok - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, 2008. ISBN: 978-80-904137-0-2

DONTCHEVA-NAVRATILOVA, OLGA. *Grammatical structures in English: Meaning in context*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3849-7

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1413-6

FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces*. Brno: Host, 2009. ISBN 978-80-7294-343-2

FRONĚK, Josef. *Velký anglicko-český slovník*. Praha: Leda, 2006. ISBN: 80-7335-022-X

HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník I A-G*. Praha: Academia, 1984. ISBN: 80-200-0065-8

HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník II F-M 2nd ed.* Praha: Academia, 1992. ISBN: 80-200-0066-8

HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník II H-R*. Praha: Academia, 1984. ISBN: 80-200-0066-6

HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník III S-Z*. Praha: Academia, 1985. ISBN: 80-200-0067-4

HAIS, Karel and HODEK, Břetislav. *Velký anglicko-český slovník IV T-Z*. Praha: Academia, 1993. ISBN: 80-200-0478

HEGEROVÁ, Věra. *Anglicko-český, česko-anglický studijní slovník*. Praha: Levné knihy KMa, 2005. ISBN: 80-7309-266-2

HLADKÝ, Josef and CHOVANEC, Jan. *Úvod do studia anglického jazyka*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 1999. ISBN 80-210-2120-9

HOUSE, Juliane. *Translation: A Multidisciplinary Approach*. Hundsmill, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2014, ISBN: 978-1-137-02547-0

HRDLIČKA, Milan. *Literární překlad a komunikace*. Praha: ISV, 2003. ISBN 80-86642-13-5

KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0143-6

LEVÝ, Jiří, *Umění překladu*. Praha: Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství spol. s.r.o., 1998, ISBN 80-237-3539-X

MATĚJČEK, Tomáš. *Malý geografický a ekologický slovník. Příručka pro školy i veřejnost*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2007. ISBN 978-80-86034-68-3

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary: Eleventh Edition. New Ways to Find the Words You Need. Springfield, Massachusetts, U.S.A.: Merriam-Webster, Incorporated, 2003. ISBN: 0-87779-807-9

OSIČKA, Antonín and POLDAUF, Ivan. *Anglicko-český slovník s dodatky*. 4th ed. Praha: Academia, 1970. ISBN: 21-006-70

RAISOVÁ, Eva. *Model překladatelského procesu. Překlad mezi didaktikou cizích jazyků a translatoologií*. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni ; Nava, 2014, s. 06-14. ISBN: 978-80-7211-473-3

VESELOVSKÁ, Ludmila. *English syntax: syllabi, examples and exercises*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1362-0

VESELÝ, Karel. *Anglo-americké reálie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1974

VINAY, Jean-Paul, DARBELNET, Jean. *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation*. John Benjamins B.V., 1995. ISBN 90-272-1611-8

VOGEL, Radek and MUŽÍKOVÁ, Jana and ZÁKOSTELSKÁ, Jiřina. *Glosář k učebnici English for business studies (Ian MacKenzie) včetně změn v 2. vydání - second edition (2002)*. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3128-X

VOGEL, Radek. *Basics of lexicology*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4272-8

VOREL, Robert. *Úvod do studia anglického jazyka*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003. ISBN 80-86473-57-0

8.2 Internet sources

About Juliane House: German academic (1942-) | Biography, Facts, Career, Wiki, Life. [online]. [accessed 20.11.2020]. Available from:
<https://peoplepill.com/people/juliane-house/>

Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://dictionary.cambridge.org>

Dictionary by Merriam-Webster: America's most-trusted online dictionary. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.merriam-webster.com>

Dictionary.com | Meanings and Definitions of Words at Dictionary.com. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from: <https://www.dictionary.com>

DR TILER, Emma. October 2013. *Vinay and Darbelnet.* [online]. [accessed 20.11.2020]. Available from:
<http://tree-genie.co.uk/Translation/Vinay%20and%20Darbelnet.pdf>

HENNIG, Benjamin. *Danny Dorling. Bio.* [online]. [accessed 15.03.2021]. Available from: http://www.dannydorling.org/?page_id=31

HOUSE, Juliane. *Translation: The Basics* [online]. London, New York: Routledge, 2018, [accessed 04.04.2020]. Available from:
<https://books.google.cz/books?id=EWE1DwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=house%20translation&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiCzdac-ZfpAhVHUCAKHTWWAPwQ6AEIMjAB#v=onepage&q&f=false>

IGI Global. What is Spatial Level. [online]. [accessed 18.03.2021]. Available from:
<https://www.igi-global.com/dictionary/spatial-data-multidimensional-conceptual-models/27894>

JAKOBSON, Roman. *On Linguistic Aspects of Translation.* 1959. [online]. [accessed 04.04.2020]. Available from:
https://monoskop.org/images/6/68/Jakobson_Roman_1959_On_Linguistic_Aspects_of_Translation.pdf

RoadPeace - The National Charity for Road Crash Victims. [online]. [accessed 20.04.2021]. Available from: <https://www.roadpeace.org>

XAVIER, John. *Why Translation Can be Difficult.* [online]. [accessed 04.04.2020]. Available from:
https://www.streetdirectory.com/travel_guide/106477/languages/why_translation_can_be_difficult.html

9. ABSTRACT

The purpose of the Bachelor's thesis is the translation of an English text dealing with human geography with an in-depth commentary and a complementary glossary.

This thesis is divided into four main sections. It starts with a theoretical part that provides an outline of the translation process as well as the role of the translator. This is followed by the practical part in which the selected text is translated into Czech. Next, there is a detailed commentary presenting information about the source text, the author, details from lexical and morphosyntactic level, as well as textual cohesion and some specific problems. Finally, a supplementary glossary is incorporated with Czech equivalents and definitions.

10. RESUMÉ

Záměrem předložené bakalářské práce je překlad anglického textu z oblasti antropogeografie s podrobným komentářem a doplňujícím glosářem.

Tato práce je rozdělena do čtyř hlavních částí. První část je teoretická a nastiňuje překladatelský proces spolu s rolí překladatele. Druhá část zahrnuje praktický úsek, což je samotný překlad. Na něj navazuje třetí část s detailním komentářem, který obsahuje informace o zdrojovém textu a autorovi, analýzu z lexikální a morfosyntaktické roviny, textovou kohezi a překladatelská úskalí. Práci uzavírá doplňující glosář s českými ekvivalenty a definicemi.

11. APPENDICES

2

PERSISTENT NORTH-SOUTH DIVIDES

Danny Dorling

AIMS

- To describe the extent of the social, economic and political North-South divide to the human geography of Britain as of 2008
- To give some early indications as to how the divide appeared to be sharpening with the advent of the economic crash of 2007-9
- To suggest that we now know enough to be less vague about defining the North-South divide
- To focus on the English North-South divide because it is worth telling longer and separate stories for the other countries of the Isles

In this chapter I assess the current extent of the North-South divide in England and recent trends in the divided human geography of the country. I will argue that the North-South divide has grown in importance since the early 1970s. England, it seems, is a country which is split in two and increasingly at unease with itself and what it is becoming. But how is the human geography of Britain as a whole now best summarised? With colleagues a few years ago I undertook research sponsored by the government department responsible for English cities to create a database of many aspects of their human geography and how they were changing. This State of the Cities Database (SOCDB) (see www.socdb.communities.gov.uk) comprised 75 indicators at seven different spatial levels and at different points in time for some of the variables (Parkinson and collective, 2006). In this chapter I will try to give a flavour of the information held in the database by focusing on five themes: life expectancy; poverty; education and skills; employment; and wealth. It can be argued that these themes pertain to traditional measures of quality of life as seen through lack of disease, ignorance, idleness, want and

squalor, all reflected through their modern-day equivalents of high life expectancy, good qualifications, low work-related benefit claims, low rates of poverty and reasonable house prices.

It should be noted that four aspects of the database are unique. First, amongst other geographies, it collates data for major cities in England as defined by their built-up urban boundaries. This allows cities to be compared in a way which is not influenced by whether their official administrative boundaries happen to incorporate a great deal of their hinterland or not. Second, the database collects very up-to-date information as well as data from the past to allow comparison using comparable boundaries. This allows changes over time for these consistently defined areas to be calculated and shown. Third, the database spans a very wide range of indicators. This allows many aspects of life in cities to be compared. Fourth, the database, where possible, presents data for over 1,000 'census tracts' within and outside of these cities, which can also be compared over time. So using this data, how can a picture be painted of the state of England's cities as reflected through their populations, and the changes to the fortunes of those populations, over time?

Maps, although out of fashion in much contemporary English geography, are useful here. In this chapter both conventional maps and a Tetris map (population cartogram) of cities are presented. On the conventional map the urban boundary of each city is shown, but many cities of course appear just as specks on the national map. On the Tetris map each city is presented as the collection of tracts which constitute it on a rough population cartogram of the country. The Tetris map is far more useful for visualisation, but it requires a little patience in learning which shapes are which cities (see Figure 2.1).

The chapter is structured to look first at inequalities in life expectancy, then poverty, then in education, employment (just prior to the crash of 2008), and then in wealth (at a similar point in time). A line is suggested where the North–South divide can be said to run, and an argument is made that it is worth drawing the line quite precisely. The chapter concludes to suggest that the divide has deepened in recent years. The initial data coming out after the 2008 crash confirms this, as the North has been most badly hit and least well supported. The 'bail out' was for the South.

Life expectancy – grim up North?

As has been well chronicled, many northern cities in England have felt the full force of deindustrialisation since it took hold in the late 1970s. Manufacturing industry in Britain continues to decline as fast as it ever did – faster even very recently given the downturn that started in 2008 (and see also Chapter 10). But how does this relate to measures such as life expectancy? The people of Stoke, for example, live on average almost 77 years each

Figure 2.1 The Tetris map of cities in England – a key to their location in population space

(see Table 2.1). This does, however, put the city in the second worst of the five groups shaded in Figure 2.2, which shows the spatial distribution of life expectancy by city from birth for the years 2001 to 2003. Driving from the South through Birmingham to Stoke means driving past people who on average are destined to live two or three fewer years less than the highest averages of almost 80, four years down by the time you hit the cities of the north-west. This is an old pattern of inequality, but one which has strengthened in recent

Table 2.1 Key state of the city indicators, sorted by an overall score (and change measure provided in final column) divided into six leagues

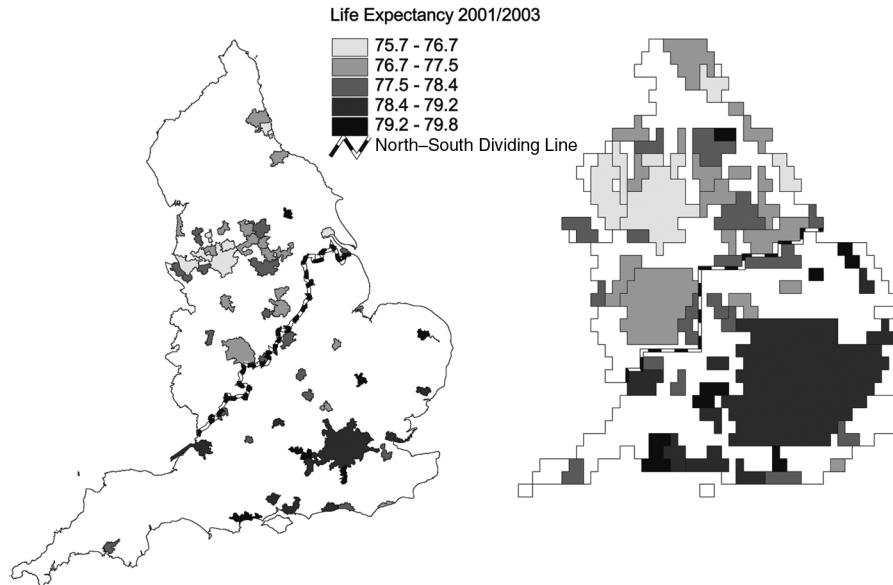
Division	City	Life exp. 2001-2003	2001 per cent of adults with a degree	per cent working age claiming JSA/IS 2003	Percent of poverty by PSE 1999-2001	Average housing price 2003	Average score 2003	Change in score over time
Premiership	Cambridge	79.5	41	5.1	29	244862	82.3	5.6
	Aldershot	79.0	22	3.7	17	238991	81.9	4.6
	Reading	79.6	26	4.7	20	211794	81.5	5.3
	Oxford	79.2	37	6.1	30	255181	80.9	6.7
	Crawley	79.6	19	4.8	22	205506	79.8	4.7
	Bournemouth	79.7	17	7.1	21	214296	79.1	5.0
	York*	79.4	23	5.4	25	147513	78.2	5.4
	Worthing	78.8	16	6.4	20	186992	78.0	4.1
	Brighton	78.4	29	9.3	27	212361	77.6	6.8
	Southend	79.0	13	7.5	19	186481	77.6	4.2
1st	London	78.6	30	10.3	33	283387	77.5	6.7
	Bristol	78.9	23	7.7	25	160708	77.1	4.6
	Southampton	78.8	19	6.9	25	172585	76.9	4.9
	Norwich	79.8	18	7.5	27	138187	76.3	3.9
	Portsmouth	78.8	16	6.6	25	157145	76.2	4.0
	Milton Keynes	78.2	18	6.6	25	161625	76.0	4.2
	Swindon	78.2	15	6.6	22	150689	76.0	4.1
	Gloucester	78.4	16	8.5	22	141690	75.5	3.4
	Warrington*	77.9	17	6.8	23	119668	75.1	4.6
	Northampton	78.2	17	7.8	24	135871	75.1	4.1
	Ipswich	79.0	16	10.1	25	134514	74.7	3.5
	Chatham	77.7	12	7.7	23	142374	74.2	2.8
	Preston*	77.7	17	7.2	26	97038	73.6	3.6
	Derby*	78.1	18	10.5	27	114280	73.1	4.2
	Leeds*	78.2	19	8.9	32	119262	72.8	3.1
	Nottingham	77.5	18	9.8	28	123663	72.7	3.4
	Telford*	77.9	13	9	27	115722	72.6	2.9
	Leicester	78.0	17	11	28	124812	72.6	2.3
Blackpool*	77.2	13	8.9	24	103656	72.5	2.2	

(Continued)

Table 2.1 (Continued)

Division	City	Life exp. 2001-2003	2001 per cent of adults with a degree	per cent working age claiming JSA/IS 2003	Percent of poverty by PSE 1999-2001	Average housing price 2003	Average score 2003	Change in score over time
	Plymouth	78.1	13	9.8	28	118978	72.4	3.5
	Hastings	77.4	15	13.4	25	163128	72.3	3.7
	Luton	77.2	14	9.7	28	143698	72.2	2.0
	Wakefield*	77.5	14	9	28	110407	72.1	3.5
	Peterborough	77.5	14	9.5	28	123089	72.1	2.1
	Coventry*	77.8	16	10.9	28	111165	72.0	3.8
	Huddersfield*	77.2	15	8.7	29	97815	71.6	1.8
3rd	Manchester*	76.7	19	11.6	30	119569	70.9	3.6
	Sheffield*	77.9	16	10.4	33	96328	70.8	3.6
	Wigan*	76.5	12	8.6	27	88946	70.7	2.6
	Birkenhead*	77.9	13	12.2	29	95632	70.6	3.3
	Bolton*	76.8	15	10.4	29	89281	70.4	2.3
	Mansfield*	77.1	9	9.4	28	94749	70.4	2.0
4th	Grimsby*	77.6	10	11.5	28	77898	70.0	2.6
	Doncaster*	77.3	11	10.6	30	82267	69.8	3.0
	Birmingham*	77.4	14	12.8	33	122794	69.7	2.2
	Stoke*	76.9	11	10.3	29	78834	69.7	1.7
	Newcastle*	77.1	16	12.8	34	111220	69.2	4.1
	Barnsley*	77.2	10	10.8	32	79492	68.9	3.0
	Rochdale*	76.4	14	12.2	31	92523	68.8	2.5
	Burnley*	76.8	12	10.7	31	55879	68.7	1.5
	Bradford*	76.9	13	11.5	33	75919	68.6	1.4
	Middlesbrough*	77.1	12	13.1	32	81760	68.4	3.1
5th	Sunderland*	76.6	12	12.4	34	91322	67.8	3.2
	Blackburn*	75.8	14	12.7	30	70969	67.8	1.9
	Hull*	76.6	12	17.1	33	72374	66.0	1.4
6th	Liverpool*	75.7	14	18	36	87607	64.7	2.8

Note : cities in the North of England are marked by an asterix

Figure 2.2 Life expectancy from birth 2001–3

decades. The very latest mortality data, for 2006 and 2007, shows inequalities in health across Britain returning to relative levels of inequality last seen in the 1920s and 1930s. At the height of the economic boom, just at the cusp of the crash, the current had returned again to 'brass tacks' inequalities in wealth and health that it had last known in those years and months leading up to the 1929 precursor of 2008 (Dorling and Thomas, 2009).

Figure 2.2 shows very recent estimates, where Local Authority figures for men and women have been aggregated on the basis of the Local Authority populations which best fit the built-up urban areas of each city to produce average life expectancies for all the inhabitants of those cities (both men and women combined). The map shades cities so that those with life expectancies of similar year of age are shaded the same tint. Thus cities are shaded the darkest where residents, on average, currently live for three score years and nineteen (79). The precise calculations used to estimate life expectancy are provided by the country's Office for National Statistics (ONS), and the figures presented on the map above are population-weighted averages of those figures. For these cities, life expectancy in England is highest in Norwich at 79.8 years, and lowest in Liverpool at 75.7 years; there is a clear North-west-South-east gradient to life expectancy.

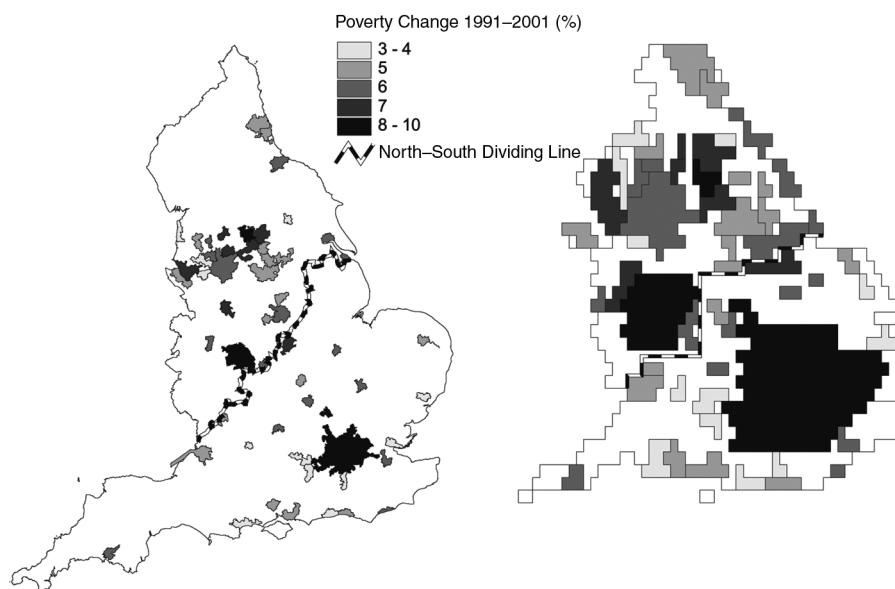
The only significant anomalies to this gradient in the North are York, with an average life expectancy of 79.4, and Leeds, with 78.2. York sits in a vale of relative affluence in the North of England and so its exception is perhaps of little surprise. The figure for Leeds is partly the result of the Leeds conurbation not being as extensive as, for instance, that of Manchester in population.

Were Leeds to include its neighbour of Bradford with a life expectancy of 76.9, then the map would look quite different. Nevertheless life expectancy tends to rise to the east of the Pennines. The two southern anomalies are Hastings (77.4) and Chatham (77.7), areas also with high rates of poverty for southern England. Hastings and Chatham suffer from particularly bad transport routes to London given their geographical proximity. Them aside, a circle of towns and cities with relatively high life expectancy can be seen to surround London on the population cartogram in Figure 2.2 – broken only to the North-west of the capital where places – too much associated with their more northern neighbours – are not so well incorporated into the centre. But how are these patterns changing?

Poverty – where is it getting worse?

Analysis of changes in measures such as imprisonment rates and child poverty demonstrate a more subtle geography than a simple North–South divide of the more static images. Figure 2.3 shows one particular change, that of the spatial distribution of rises in the rate of poverty by city between 1991 and 2001. Nowhere over this time-period was the rate of poverty recorded as falling when consistently measured.

Because incomes have only been calculated at one point in time by ONS (1998) it is not possible to compare changes over time, especially in income

Figure 2.3 Change in rate of poverty by city – initial estimates 1991 to 2001

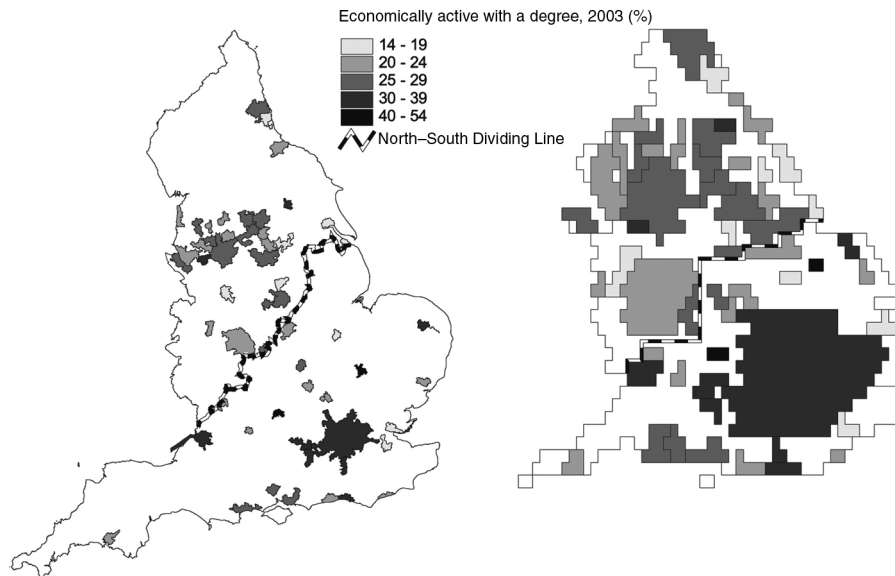
that has been equivalised for household composition, net of taxes and calculated after taking into account housing costs. Furthermore the ONS estimates do not include estimates of the distribution of income in each area, particularly that proportion of the population living below 60 per cent of the medium national income. To allow for an estimate of the changing rates of poverty in each city in the absence of such income data the Figure 2.3 shows the changing proportion of households estimated to be living in poverty according to calculations made following the 1990 Breadline Britain survey and the 1999 Poverty and Social Exclusion Survey (by researchers working with the Joseph Rowntree Foundation). For details of how these figures were calculated for small areas see Dorling and Thomas (2004).

Rates of poverty have increased in all cities since the early 1990s by this measure. That is, a higher proportion of households over time do not have access to the resources that most people think are necessary to live a decent life. Such rates of poverty can and do grow as rates of affluence also rise in cities. The highest increase, of an additional 10 per cent of the population living in poverty over the course of the 1990s, is found in London, followed by a 9 per cent rise in Luton, Birmingham and Bradford. The lowest increases, of an extra 3 per cent of the population living in poverty are found in Aldershot, Swindon, Warrington and York. Estimates of poverty made using techniques similar to these are soon to be incorporated in official government statistics and so this figure gives an impression of how these new statistics should show high and rising rates of poverty even in generally affluent large cities, and especially in the capital, as socio-economic polarisation has risen. One result of both the numbers living in poverty rising and the riches of the wealthy in Britain increasing dramatically is that those in the middle begin to feel quite badly off and increasingly threatened. That sense of insecurity was made far more real when unemployment rapidly rose past two million in early 2009.

Education – where do the skilled travel to?

Educational divides in Britain did not end with the demise of the 11-plus exam. Children are divided at ages 17 and 18, when, according to exam results at these ages, one-third are now drawn to go to university. What is most telling is where they then move on to. For many students from the South, if they have lived in the North it will be for three years spent in places like Durham, or York, Manchester or Leeds, before heading south again upon graduation. Just to make the point clear, Figure 2.4 shows the spatial distribution of the individuals in cities holding a university degree in the year 2003, as a proportion of the total economically active population.

The highest concentrations of the economically active population in England qualified to degree level are observed in Cambridge, Oxford and London, and also York, Warrington, Bristol, Crawley, Norwich and Brighton,

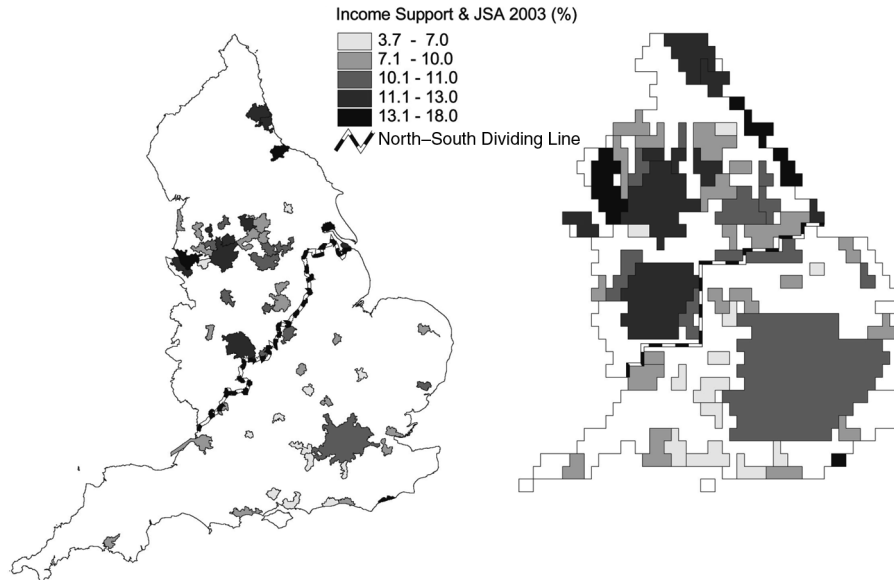
Figure 2.4 Proportion of economically active population with a university degree, 2003

where the proportion of the economically active population with a degree is over 40 per cent. In contrast, the smallest proportions (ranging from 14 per cent to 19 per cent) are observed in Sunderland, Hull, Grimsby, Doncaster, Stoke, Peterborough, Southend and Chatham.

Look at Figure 2.4 again. Now the impression of a clean North-South divide is complicated by a series of colonial outposts. Centred from London they appear at 12 o'clock to the north where York is found; then Norwich at 2 o'clock; Brighton at 6 o'clock; Bristol at 9 o'clock; and Warrington at around 10.30. The country cannot be governed from London alone. Around the periphery outposts are required where those educated to the higher levels can cluster together in safety and mutual understanding up the spokes of their various motorways from the centre. Closer to home, Oxford and Cambridge are both just an hour's drive down newly built 6-or 8-lane roads to the centre of power. However, with a declining manufacturing base in the provinces and increasing reliance on one industry in the capital (finance) it becomes harder to see what all this organisation is for (and see Chapters 3 and 6). For that we need turn to issues of what the English now do: employment.

Employment – and those seeking it

Even in the pre-2008 economic boom times a remarkable number of people of working age in England were unemployed. Their geographical distribution is shown in Figure 2.5. A much higher number cannot work because they are

Figure 2.5 Proportion of the working-age population living on Income Support or Job Seekers Allowance (JSA, 2003)

now ill, often suffering from depression. In contrast the geographical distribution of the population living on unemployment benefits is of a constantly changing population. Very few people now live on these benefits for long periods, but many come on and off benefits, repeatedly, through their lives. Figure 2.5 shows the proportions of adults of working age (as estimated by the statistics quango NOMIS) who were claiming Income Support or Job Seekers' Allowance by August 2003.

There are many ways in which lack of work can be measured and many of these are included in the database that this chapter draws on. However, given problems of changing definitions of unemployment over time and of the welfare benefits associated with unemployment and low-paid part-time employment, the combination of the two benefits shown in Figure 2.5 provides one of the longest reliable time series available for small areas.

By the middle of 2003 (the latest date for which my colleagues and I had numerator and denominator data when creating this picture for the British government) some 18 per cent of the working-age population of Liverpool and 17 per cent of that population of Hull were claiming these benefits. The next four cities with the highest claimant rates, all of 13 per cent of their adult populations, were Birmingham, Hastings, Newcastle and Middlesbrough. This partly explains Hastings featuring as an anomaly in the South. Other cities with more than 11 per cent of their working-age populations living on these benefits include: Blackburn, Sunderland, Birkenhead, Rochdale, Manchester, Bradford and Grimsby. The figure for London was 10.3 per cent.

Rates below 6.5 per cent of this population were found only in Aldershot, Reading, Cambridge, Crawley, Oxford, Worthing and our anomalous friend in the North: York.

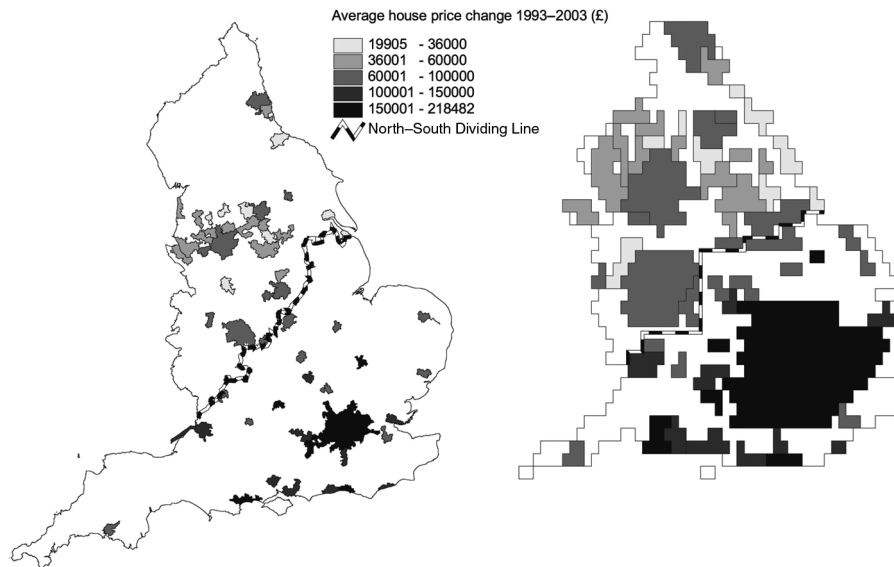
A high proportion of working-age people in English cities have to rely on benefits to support themselves, mainly because they cannot find suitable work. It should be noted here again that people on disability and other health-related benefits are not included in these maps (nor men aged 60–64 in the numerator), which would both further inflate these numbers and reinforce the patterns shown above. The parliamentary constituency with the highest poverty rates in Britain in recent years recorded up to 41.3 per cent of the population living there aged between ages 25 and 44 relying on benefits, and up to 60.3 per cent of the population aged 45–59 doing so (Thomas and Dorling, 2007: 143 and 178). There had been significant falls in unemployment as formally measured in the years immediately prior to 2003. There have been significant rises in almost all places since 2007. The picture shown here is about as good as it got over the last 30 years.

Many cannot find work, but by 2008 more people than ever were also working in Britain. Both these trends are true because each year there are fewer people in the country who are neither working nor unemployed. Women have been coerced to re-enter the labour market after having children more quickly than the year before. People are encouraged to work longer before retiring, and students to work through their studies: work for longer work longer hours, work harder, and – in practise – work for less. More people in Britain who can afford to try to buy a house do so with far more difficulty than they would have done in recent decades; this despite more of us now working and owning on average more houses per household! We work harder, in greater numbers and for longer, to get by. We are rewarded increasingly unevenly for that work. With the economic crash that hit during 2008 and became so much worse in 2009 it is easy to forget that all was far from well in a country as divided as Britain even before the job market declined. One result is a huge rise in private renting for those whose parents would have taken out a mortgage, with implications for the geography of wealth.

Wealth – and the changing cost of shelter

Figure 2.6 shows the average absolute change in equivalised (for type of home) housing price from 1993 to 2003 using building society records as the source of data for the earlier data, coupled with the 1991 and 2001 census figures on dwelling type. Because the sums of money involved are so large and because cities start off from different bases, it makes more sense to show absolute rather than relative change.

Average housing prices in the ten years 1993–2003 rose by over £200,000 only in London. They rose by more than £150,000 in Oxford, Cambridge, Aldershot, Brighton and Bournemouth; and by more than £100,000 in Reading,

Figure 2.6 Change in average housing price in 1993–2003

Crawley, Worthing, Southend, Milton Keynes, Southampton, Hastings, Bristol and Portsmouth. They rose between only £40,000 and £50,000 in Preston, Sheffield, Birkenhead, Sunderland, Huddersfield, Rochdale, Wigan, Liverpool and Bolton; by between £30,000 and £40,000 in Doncaster, Grimsby, Middlesbrough and Stoke; by between £20,000 and £30,000 in Bradford, Barnsley, Hull and Blackburn; and by just less than £20,000 in Burnley.

Changes in housing prices over time bear very close correspondence to changes in housing wealth. Although the use of the dates 1993 to 2003 above show a period of particularly rapid polarisation in housing prices, that polarisation has been continuing fairly constantly since digital reports of prices were first made (in the early 1980s). Short-term falls in house prices, as occurred in the early 1990s, do little to dent the long-term trend in polarising prices between English cities along, and exacerbating, a North-west to South-east divide (Ridge and Wright, 2008).

Those now living in London are fearful of leaving it as they will not be able to afford to return. Those living in the North cannot move to London until they have no children and so need little space, or have a relative rich enough to finance their move. London, increasingly, only has space for the best and worse-off in Britain (and from abroad). Other than asylum-seekers, the very worse-off are housed still by the state. The very best off are building huge swimming pools under their Westminster and Kensington mansions, palatial home cinemas, underground garages for their multiple cars, and remodelling their interior decorations regularly in those parts of the capital home to the world's super-rich.

As of 2008 these prices began to fall rapidly, but at the time of writing not back to 2003 levels (and see Chapter 8). Prices fell faster in the North where they were not protected by the lack of supply and huge demand for housing which remains in the South. It also became apparent during the early 1990s that rises in negative equity were fastest in the North, where recent buyers had both been less likely to have a deposit and so more likely to have a 100 per cent mortgage, and where the immediate price falls were more acute. As recession/crash/depression hit, the North–South divide described in this chapter swiftly sharpened. During 2008 and 2009 we first began to learn that in the most expensive parts of the South of England housing prices continued to rise where all around them prices were falling – falling fastest further North and West (see Dorling, 2010).

Drawing a line on the map

A useful summary of England's human geography can be created by aggregating the variables described so far to create a very simple overall index of the state of the English cities, combining the five traditional measures of quality of life as seen through lack of disease, ignorance, idleness, want and squalor as reflected through their modern day equivalents of high life expectancy, good qualifications, low work-related benefit claims, low rates of poverty and high house prices. These key state-of-the-city indicators are summarised in Table 2.1. As can be seen, the indicators are sorted by an overall score (and a change-over-time measure is given). This overall index confirms the general impression given by the more than one hundred maps and cartograms contained in the full report on which this chapter draws. The impression is that, in general, English cities are clearly divided between those in the South-east of the country and those situated towards the North-west. And the South-east is increasingly dominated by London.

But where exactly does any dividing line fall? When asked where the North–South divide is, geographers in Britain have a tendency to give vague answers. Although this is understandable, I think we now have enough detailed information on life chances, political views, health and wealth in Britain to be able to say with a little more certainty where the line lies (see Figure 2.7). This is the line that separates upland from lowland Britain, the hills from the most fertile farmland, areas invaded by Vikings from those first colonised by Saxons. Numerous facts of life divide the North from the South – there is a missing year of life expectancy north of this line. Children south of the line are much more likely to attend Russell group universities. For those that do go to University (and they often go to the North to study!), a house price cliff now runs along much of the line, and, on the voting map, the line still often separates red from blue.

By county the North lies above the old counties of Gloucestershire, Warwickshire, Leicestershire and Lincolnshire and 'nips' only into parts of

Figure 2.7 The North–South dividing line

some of those counties. Most of each of those counties, and all the areas of England below them, are in the South. By constituency, the North includes and lies above the new parliamentary constituencies of the Forest of Dean on the north bank of the Severn; includes West and Mid Worcestershire, Redditch, Bromsgrove (and hence all of Birmingham), Meriden, Coventry South and North East, Warwickshire North, Nuneaton, Bosworth, Loughborough, Rushcliffe, Newark, Bassetlaw, Brigg and Goole, Scunthorpe, Cleethorpes, ending at Great Grimsby and the south bank of the Humber. It would be possible to go further and split some of these constituencies in half. It would be possible to identify enclaves and exclaves along the border, but this would suggest too much of a rigid line, and the border does move, especially when a new motorway is built or train line to London improved.

Within the North are places that look and sometimes act (e.g. vote) like the South. Areas around the vale of York and Cheshire are contenders here – but they are still northern. Similarly there are parts of the South, especially within London, that are very unlike much of the rest of the South, but they are still southern. Scotland and Wales are part of the North, despite having managed to eschew the Victorian attempts to label them North and West Britain respectively. In terms of life chances, the only line within another European country that is comparable to England's North–South divide is that which used to separate East and West Germany. This is found not just in terms of relative differences in wealth either side of the line, but most importantly in terms of health, where some of the extremes of Europe are now found within this one divided island of Britain.

Conclusion: deepening divides?

There is little sign of the divide narrowing and many indications that, again in general, it is widening. The same few exceptions to this generalisation have already been mentioned; most notably York ranks within southern cities (7th overall, and the only northern city in the top dozen). All 23 cities at the bottom of Table 2.1 are in the North as defined in the research project this data arose from (by Government Office Region with the West Midlands in the North). The next four are all southern, but those four are socially and/or spatially at the greatest distance from the capital: Hastings, Plymouth, Luton and Peterborough. There is no southern city which, overall on all five indicators, compares badly or even equally to any of the worst-off 20 Northern cities. In general, the better off a city was on these scores in the recent past, the more it had improved in the period to 2003.

A simpler way to put this is to state what it would take for Liverpool, at the bottom of the table, to become like Leeds, midway, and for Leeds to become like Cambridge (at the top). For Liverpool to be like Leeds, its peoples' life expectancy would have to rise by 2.5 years more than that of Leeds in the future, 5 per cent more of its adult population would need to gain a degree, 9 per cent of the working age population would have to come off Income Support or Job Seeker Allowance benefits (and none off such benefits in Leeds), overall poverty would have to fall by 4 per cent and average housing prices rise by £31,650. For Leeds to be like Cambridge, life expectancy in Leeds would have to increase by 1.3 years more than in Cambridge in the near future, an extra 22 per cent of the population would need to gain a degree, 4 per cent fewer people would need to be on work-related benefits, poverty rates would need to fall by 3 per cent and house prices would have to rise by an average of £125,600 per home.

English cities can appear in a series of leagues when the data in Table 2.1 is considered in the round. A 'premier league' of four cities with high average scores from 80.9 to 82.3 is clear (including Oxford and Cambridge), followed

by 18 'first division cities' with scores from 74.2 to 79.8 (from Crawley to Chatham, including London and Bristol). There is a gap and then a 'second division' of 14 cities scoring between 71.6 and 73.6 (from Preston to Huddersfield, including Leeds and Nottingham), followed by a 'third division' from 70.9 to 70.4 (headed by Manchester and down to Bolton), and a 'fourth division' from Grimsby to Middlesbrough, including Birmingham and Newcastle); with Blackburn, Sunderland; and then Hull as a fifth; and then Liverpool following below in division six, an English city in a group of its own (if other cities in the United Kingdom were included outside of England, Liverpool might potentially be joined in a group by Swansea, Glasgow, Belfast and other similar western ports and old industrial centres).

Almost all southern cities are in the premier league or first division of Table 2.1. Less than a half dozen are found in the second division, and none below that. Division two downwards is dominated by cities of the North of England. To borrow from the subtitle of a recent atlas of poverty produced for the United States (Glasmeier 2005), England, as viewed through the lens of its cities, is 'one nation, pulling apart'. Not to state this clearly in conclusion would be unfair to the reader as the patterns are so clear. Given how obvious such a conclusion is from the maps reproduced here, it is imperative that this simple truth is not lost in the study of the nuances of more subtle changes occurring in urban England as revealed by this data.

Further reading

- Baker and Billinge (2004) provide a detailed overview of the different dimensions to the English North–South divide and how it has moved over time.
- Haworth and Hart (2007) offer further insights into issues of well-being and in particular the debates around community and inequalities within regions.
- Take a look at Roberts and McMahon (2007) for a wide-ranging analysis of geographical divisions in relation to crime and social justice divides between and within communities.
- For other excellent accounts on social and geographical inequalities in the UK see Elliot and Atkinson (2007), Irvin (2008) and Wilkinson and Pickett (2009).

References

- Baker, A. and Billinge, M. (eds) (2004) *Geographies of England: The North–South Divide, Material and Imagined*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dorling, D. (2010) *Injustice: Why Social Inequality Persists*. Bristol: Policy Press.
- Dorling, D. and Thomas, B. (2004) *People and Places: A 2001 Census Atlas of the UK*. Bristol: Policy Press.

- Dorling D. and Thomas, B. (2009) Geographical inequalities in health over the last century, in H. Graham (ed.), *Understanding Health Inequality*. Maidenhead: Open University Press.
- Elliot, L. and D. Atkinson (2007) *Fantasy Island: Waking Up to the Incredible Economic, Political and Social Illusions of the Blair Legacy*. London: Constable and Robinson.
- Glasmeier, A. (2005) *An Atlas of Poverty in America: One Nation, Pulling Apart, 1960–2003*. Pennsylvania, PA: University of Pennsylvania.
- Haworth, J. and Hart, G. (eds) (2007) *Well-Being: Individual, Community, and Social Perspectives*. Basingstoke: Palgrave.
- Irvin, G. (2008). *Super Rich: The Rise of Inequality in Britain and the United States*. Cambridge: Polity.
- Parkinson, M. and collective (2006) *The State of the English Cities, Volumes 1 and 2*. London: ODPM.
- Ridge, T. and Wright, S. (eds) (2008) *Understanding Poverty, Wealth and Inequality: Policies and Prospects*. Bristol: Policy Press.
- Roberts, R. and McMahon, W. (eds) (2007) *Social Justice and Criminal Justice*. London: Centre for Crime and Justice Studies.
- Thomas, B. and Dorling, D. (2007) *Identity in Britain: A Cradle-to-Grave Atlas*. Bristol: Policy Press.
- Wilkinson, R. and Pickett, K. (2009) *The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better*. London: Allen Lane.

Acknowledgements

A version of this chapter, and Figures 2.1–2.6, were previously published in the French Geography Journal *Geocarrefour*, in 2008 under the title 'London and the English Desert: the grain of truth in a stereotype' (83(2), 87–98). Figure 2.7 is taken from Figure 7.3 in Dorling (2010).